

RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON

OTSUS

Vaidlustusaja number	68-24/263728
Otsuse kuupäev	14.05.2024
Vaidlustuskomisjoni liige	Ulvi Reimets
Vaidlustus	AS-i Atea vaidlustus Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskuse riigihankes „Sülearvutite ja tahvelarvutite ostmine ja rentimine raamlepinguga“ (viitenumber 263728) ühispakkujate Green IT OÜ, Telia Eesti AS-i ja AS-i SEB Liising pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamise otsustele hanke osas 4
Menetlusosalised	Vaidlustaja, AS Atea, esindaja vandeadvokaat Marko Mehilane Hankija, Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskus, esindaja Fredy Bogomolov Kolmas isik, ühispakkujad Green IT OÜ, Telia Eesti AS ja AS SEB Liising, esindaja Green IT OÜ juhatuse liige Asko Pukk
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS¹ § 197 lg 1 p-i 5 ja § 198 lg 2 alusel

1. Rahuldada AS-i Atea vaidlustus osaliselt ja tunnistada kehtetuks Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskuse 03.04.2024 käskkiri nr 5-1/24/39-1 ühispakkujate Green IT OÜ, Telia Eesti AS ja AS SEB Liising pakkumuse edukaks tunnistamise kohta hanke osas 4.
2. Mõista Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskuselt AS-i Atea kasuks välja tasutud riigilõivust 640 eurot ja lepingulise esindaja kulud 975 eurot käibemaksuta.

EDASIKAEBAMISE KORD

Otsuse peale võib esitada kaebuse halduskohtule kümne päeva jooksul otsuse avalikult teatavaks tegemisest arvates (halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1).

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (RHS § 200 lg 4).

¹ Riigihangete seadus

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 18.08.2023 avaldas Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskus (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris avatud menetlusena läbi viidava riigihanke „Sülearvutite ja tahvelarvutite ostmise ja rentimine raamlepinguga“ (viitenumber 263728) hanketeate.

Hange on jagatud 10-ks osaks. Käesolev vaidlustus puudutab üksnes hanke osa 4 - Sülearvuti klass 3 soetus. Hanke osas 4 soovib Hankija sõlmida raamlepingut ühe pakkujaga.

2. Hanke osas 4 esitati 4 pakumust, milledest kaks lükati Hankija poolt tagasi.

Hankija on 03.04.2024 käskkirjas nr 5-1/24/39-1 hanke osas 4 mh otsustanud:

- tunnistada vastavaks AS-i Atea pakkumus;
- tunnistada vastavaks ühispakkujate Green IT OU, Telia Eesti AS ja AS SEB Liising pakkumus;
- tunnistada edukaks ühispakkujate Green IT OU, Telia Eesti AS ja AS SEB Liising pakkumus.

3. 15.04.2024 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) AS-i Atea (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus hanke osas 4 tehtud ühispakkujate Green IT OÜ, Telia Eesti AS-i ja AS-i SEB Liising (edaspidi ka Kolmas isik) pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamise otsustele.

4. Vaidlustuskomisjon teatas 22.04.2024 kirjaga nr 12.2-10/68 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 25.04.2024 ja neile vastamiseks kuni 30.04.2024. Vaidlustuskomisjon pikendas Vaidlustaja taotlusel täiendavate selgituste ja dokumentide aega vastavalt 26.04.2024 ja 02.05.2024. Hankija taotlusel pikendas vaidlustuskomisjon teist tähtaega Hankija jaoks kuni 03.05.2024.

Täiendavateks tähtpäevadeks esitasid seisukohad Vaidlustaja, Hankija ja Kolmas isik.

22.04.2024 Vaidlustaja täiendas vaidlustust.

5. Vaidlustuskomisjon tutvus 25.04.2024 kell 9.00 – 9.30 Hankija esindaja poolt esitatud Kolmanda isiku hanke osas 4 pakutud sülearvuti ja ühe klaviatuuriga.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

6. Vaidlustaja, AS Atea, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

6.1. Vaidlustaja on seisukohal, et Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamine hanke osas 4 ei ole kooskõlas riigihanke alusdokumentidega (edaspidi RHAD), RHS §-ga 3 ja §-ga 114.

Pakkumuse vastavuse kontroll ei tohi olla pelgalt formaalne, vaid peab olema sisuline.

Nõuded pakutavatele sülearvutitele ja lisaseadmetele olid sätestatud mh dokumendis „Lisa 1-2 (31)

2 Tehniline kirjeldus Osa 2-8“ (edaspidi TK) ja selle osaks olevas „Lisa 8-3 Vastavustabel Osa 4 Klass 3“ (edaspidi Vastavustabel).

6.1.1. Lisaseadmete mittevastavus

6.1.1.1. Mh ei vasta nõuetele Kolmanda isiku pakutud järgmised lisaseadmed:

2. *Juhtmevaba arvutihiiir ja juhtmega klaviatuur (komplekt)* - Vastavustabelis „K3 Lisaseadmed“, jrk 15;
4. *Juhtmevaba arvutihiiir ja klaviatuur (komplekt)* - Vastavustabelis „K3 Lisaseadmed“, jrk 32 .

Vastavustabeli osa „K3 Lisaseadmed“ kohaselt on mõlema nimetatud lisaseadme puhul nõutud: „*USB saatja peab olema vähemalt AES-128 krüpteeringuga ning ei tohi arvuti korpusest eemale ulatuda rohkem, kui 0,7cm.*“

Seda, et Kolmanda isiku pakutud seadmete puhul ulatub USB saatja arvuti korpusest eemale rohkem kui lubatud 0,7cm kinnitavad:

- a) Vaidlustaja poolt mõõteseadmega Scala saadud mõõtmistulemus (lisa 5). Vaidlustaja mõõtetulemuse kohaselt USB saatja ulatub arvuti korpusest eemale 0,77 cm (7,77 mm) ehk rohkem kui maksimaalselt lubatud 0,7cm;
- b) mõõtevahendite kalibreerimislabori METROSERT mõõtmistulemus (lisa 5). METROSERT mõõtetulemuse kohaselt ulatub USB saatja arvuti korpusest eemale 7,59 mm ehk 0,759 cm, mis on rohkem kui maksimaalselt lubatud 0,7cm.

Tootja spetsifikatsioonides² ei ole vastavat näitajat (USB saatja kaugus arvuti korpusest) kirjas ning selle näitaja vastavuse kontrollimiseks ei olegi õigupoolest muud paremat lahendust kui Hankijale testimiseks toodud pakutud seadmel selle täppismõõtmine.

Asjaolu, et Kolmas isik on pakkumuses formaalselt deklareeritud, et USB saatja kaugus arvuti korpusest vastab nõudele (mitte rohkem kui 0,7cm), ei välista Kolmanda isiku pakkumuse mittevastavust.

6.1.1.2. RHAD nõuetele ei vasta Kolmanda isiku pakutud lisaseade: *21. Monitor klass 5 (34" UltraWide monitor USB-hubiga)*.³

6.1.2. Sülearvuti mittevastavus

6.1.2.1. Klaviatuur

Kolmanda isiku pakutud sülearvuti klaviatuur ei vasta nõudele Eesti paigutusega klaviatuur, samuti nõuetele tootja ja tootjagarantii osas.

Vastavustabel jrk 64 kohaselt peab sülearvutil olema Eesti paigutusega klaviatuur: „*Eesti paigutusega ning klahve märgistustega: „<“, „>“ ja „windows klahvi“ sisaldav klaviatuur*“. Seda, et Eesti paigutusega klaviatuur peab olema juba tootjapoolne, kinnitab muuhulgas TK

² Tootespetsifikatsioon kättesaadav internetist: <https://h20195.www2.hp.com/v2/GetPDF.aspx/4aa7-9730enw.pdf> või <https://support.hp.com/ro-en/document/c07099628>

³ Vastavustabelis „K3 Lisaseadmed“, jrk 163

Eesti paigutusega klaviatuuri eripäradeks on muuhulgas erinevad täppide või katustega tähed, tähtede/märkide/sümbolite asukoht ja koospaiknemine klahvidel. Näiteks Õ-täht esineb üksnes eesti keeles ja on vaid Eesti paigutusega klaviatuuril (seejuures erinevalt teistest klaviatuuridest on Õ täiesti eraldi klahv §-märgiga). Samuti on Eesti klaviatuuril näiteks eraldi klahv Ü ja sellel klahvil ei tohi olla mistahes muid tähti/märke/sümboleid (nagu näiteks Skandinaavia klaviatuuri Å).

Nõutud „Eesti paigutusega klaviatuur“ on vastavas valdkonnas tegutsevatele isikutele üldteada ja üldtuntud. Seda toestab ka standard EVS 8:2008 „Infotehnoloogia reeglid eesti keele ja kultuuri keskkonnas“.

Eesti paigutusega klaviatuur ei tähenda üksnes Eesti täpitähtede Ü, Õ, Ö, Š, Ä, Ž olemasolu klaviatuuril. Ettenähtud asetuse ja paigutusega ning kohtades peavad olema klahvidel kõik tähed, märgid ja sümbolid. Muuhulgas ei tohi klahvidel olla täiendavaid tähti, märke, sümboleid.⁵ Näiteks klahvil Ü peab olema ainult Ü ja mitte ühtegi muud tähte, märki ega sümbolit.

Hanke osas 4 tuli lisaseadmetena pakkuda muuhulgas ka lauarvutite klaviatuure. Lauaarvutite klaviatuuride puhul kehtib samuti „Eesti paigutusega klaviatuur“ nõue. Vt näiteks Vastavustabeli osas „K3 Lisaseadmed“:

Jrk 22: *juhtmega klaviatuur peab olema Eesti paigutusega ning klahve märgistusega „<“, „>“ ja ■ sisaldav (kleebiste kasutamine Eesti paigutuse saavutamiseks ei ole lubatud)*

Jrk 34: *juhtmevaba klaviatuur neutraalse värvusega, tumeda tonaalsusega (must, tumehall, hall, metallik) Eesti paigutusega ning klahve märgistusega „<“, „>“ ja ■ sisaldav (kleebiste kasutamine Eesti paigutuse saavutamiseks ei ole lubatud)*

RHAD-s on selgelt välja toodud, et „Eesti paigutusega klaviatuuri“ puhul on võimalik vaid kaks varianti:

- 1) tootjapoolne Eesti paigutusega klaviatuur, või
- 2) Eesti paigutusega klaviatuuri saavutamiseks kleebiste kasutamine Skandinaavia klaviatuuril.

Teise variandi, so Skandinaavia paigutusega klaviatuuril kleebiste kasutamisel ei saa pakkumus aga hindamisel punkte (hindamiskriteerium „Sülearvuti klaviatuuri kleebised“). Sellist võimalust, et sülearvuti graveeritakse klahvidele juurde, kõrvale või maha Eesti paigutusega klaviatuuri tähed/märgid/sümbolid ei ole hankes lubatud ja see ei ole tootjapoolne Eesti paigutusega klaviatuur.

Kolmanda isiku pakkumuses võib olla formaalselt deklareeritud, et pakutud sülearvuti on Eesti paigutusega klaviatuuriga, kuid Kolmanda isiku pakutud sülearvuti nimetatud nõudele ei vasta.

⁴ Kõikide samasuguste asjade komponendid ja samasugused asjad tervikuna peavad olema läbivalt toodetud sama tootja poolt ja neile peab olema omistatud sama tootekood (ingl. k part number).

⁵ Erandiks € tähis, mis peaks olema samal klahvil mis täht E. € ei pea olema dubleerivalt klahvil E ja klahvil 5 (klahv 5, kus ka %).

Kolmanda isiku sülearvuti võimalik Skandinaavia-Eesti või veel muude klaviatuuride „segahübriidklaviatuur“ ei ole hankes nõutud tootjapoolne „Eesti paigutusega klaviatuur“. Hankijale pidi juba Kolmanda isiku poolt füüsiliselt esitatud sülearvuti klaviatuuri põgusal vaatamisel olema arusaadav, et pakutav sülearvutil ei ole nõutud tootjapoolne Eesti paigutusega klaviatuur.

Mis puudutab „Eesti paigutusega klaviatuuri“ ja „Skandinaavia paigutusega klaviatuuri“, siis nende puhul on erinevused vähemalt 8 klahvi puhul. Kolmanda isiku pakutud sülearvutil (mis esitati Hankijale ka füüsiliselt) on tõenäoliselt vähemalt järgmised kõrvalekalded hankes nõutud „Eesti paigutusega klaviatuurist“:

- klahvil Ü ka veel Skandinaavia täht Å (Skandinaavia klaviatuurile juurde graveeritud täht Ü);
- klahvil Õ ka veel Skandinaavia klaviatuuri märgid Λ, .., ~ (Skandinaavia klaviatuurile juurde graveeritud Eesti täht Õ ja § märk);
- skandinaavia klaviatuurile klahvile S juurde graveeritud täht Š;
- skandinaavia klaviatuuril klahvile Z juurde graveeritud täht Ž;
- muud erinevused, mis esinevad Eesti paigutusega ja Skandinaavia paigutusega klaviatuuril (nt Skandinaavia klaviatuuril klahvil M märk μ, mida Eesti klaviatuuril pole; samuti märkide ½ ja § dubleerimised jm).

TK p-i 3.9 kohaselt pidi juba pakkumuste avamise kuupäevast (02.11.2023) olema tootja HP avalikult ja anonüümselt veebilehelt kontrollitav, et tootja HP toodab Kolmanda isiku poolt osas 4 pakutud sülearvuteid Eesti paigutusega klaviatuuriga.

Tootja HP avalikult/anonüümselt juurdepääsetavatelt veebilehtedelt ei nähtunud 02.11.2023 (pakkumuste avamispäev) ega nähtu teadaolevalt seniajani, et HP toodaks sülearvuteid Eesti paigutusega klaviatuuriga.

Veelgi detailsemat infot konkreetse HP sülearvuti kohta saab, kui sisestada HP veebilehel <https://partsurfer.hp.com/partsurfer/> otsitava sülearvuti mudel ja/või tootekood.

Tootja HP teadaolevalt ei tooda sülearvuteid Eesti klaviatuuriga ja seda kinnitab ka arvutite ja elektroonikaseadmete suurmüüja KCLICK 07.04.2024 vastus kiri (lisa 9). KCLICK selgitab vastuseks päringule, et tootja HP üldse ei toodagi sülearvuteid Eesti paigutusega klaviatuuriga ning ainus võimalus on võtta Nordic (st Skandinaavia klaviatuur) ning sinna Eesti klaviatuur laseriga ümber graveerida.

Tootja HP teadaolevalt ei paku sülearvuteid Eesti klaviatuuriga ja seda kinnitab ka elektroonikaseadmete suurmüüja EURONICS 08.04.2024 vastus kiri (lisa 10). EURONICS selgitab vastuseks päringule, et HP sülearvutite puhul Eesti paigutusega klaviatuurile kõige lähedasem Nordic klaviatuur ja et võimalik on eraldi graveerimine.

TK p-i 3.2 kohaselt „Kõikide samasuguste asjade komponendid ja samasugused asjad tervikuna peavad olema läbivalt toodetud sama tootja poolt ja neile peab olema omistatud sama tootekood (ingl. k part number)“. TK p 3.6 kohaselt „Kõik sülearvutid /.../ peavad olema toodetud sama tootja (ettevõtja) poolt.“ See tähendab ühtlasi, et kogu sülearvuti, sh selle Eesti paigutusega klaviatuur peab olema toodetud tootja HP poolt.

Kõik pakutud tooted peavad olema samuti tootjagarantiiga. Vastavalt hankelepingule p 17

(Garantii): „*Asjadel peab /.../ olema tootjagarantii. Garantiikohustusega peavad olema hõlmatud ka kõik täitja poolt tarnitavad lisaseadmed ja -komponendid.*“ Asjaolul, kus tootja HP isegi ei tooda (ja igal juhul pakkumuse esitamise ajal 02.11.2023 ei tootnud) sülearvuteid Eesti paigutusega klaviatuuriga, ei saa Kolmanda isiku poolt Hankijale esitatud pakutud sülearvuti klaviatuur olla tootjapoolne Eesti paigutusega klaviatuur ning sellisele klaviatuurile ei saa ka kehtida nõutud tootjagarantii.

6.1.2.2. Ekraani heledustugevus

Vastavustabeli miinimumnõue: „*Ekraan > Valgustugevus > Vähemalt 250 nitti*“.

Kolmanda isiku pakutud sülearvuti HP ekraani heledustugevus ei ole 1000 nitti, vaid oluliselt madalam.

See, et sülearvuti HP ekraani heledustugevus ei ole 1000 nitti nagu väidetud Kolmanda isiku pakkumuses (vaid kindlasti vähem) nähtub õigupoolest juba HP tootjaspetsifikatsioonidest (lisa 4).

Juba tootjaspetsifikatsioonidest nähtub, et ekraani heledustugevus („Brightness“) on sõltuvalt mudeli variandist 250 nitti või 400 nitti (vt HP spetsifikatsioonides lk 5-6 „DISPLAY, Non-Touch“). Taoline ekraani heledustugevus 250 või 400 nitti on kooskõlas teiste tootjate sama klassi sülearvutitega.

HP spetsifikatsioonides (samal lk 5-6) on üks erioptsioon variant „Sure View“, mille puhul on viidatud heledustugevusele 1000 nitti („*1000 nits, 100% sRGB with HP Sure View Reflect integrated privacy screen*“). Oluline ja määrav on selle juures aga tootja sinna lisatud selgitus: „*Actual brightness will be lower with /.../ Sure View*“.

6.1.2.3. Sülearvuti aku mahutavus

Vastavustabeli miinimumnõue: „*Aku mahutavus > Vähemalt 40 Wh*“.

See, et Kolmanda isiku pakutud sülearvuti HP aku mahutavus ei ole tõendatult 51,3 Wh nagu Hankija on eeldanud nähtub ka otse HP tootjaspetsifikatsioonidest. Sülearvuti HP mudelite spetsifikatsioonides on aku mahutavuse kohta selgitatud: „*Actual battery Watt-hours (Wh) will vary from design capacity.*“

„Will vary“ tähendab erineb. Seega ka tootja HP ei ütle spetsifikatsioonides, et aku mahutavus on kindel number 51,3 Wh, vaid ujuvalt, et aku mahutavus „will vary“ (st võib olla ka väiksem). Selliselt on juba tootjaspetsifikatsioonides viidatud, et aku mahutavus sõltub konkreetsest lahendusest.

6.2. Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamine

6.2.1. Hindamiskriteerium „Ekraani heledustugevus (mõõtmisühik nitt)“

Hankija võttis pakkumuste hindamisel (hindepunktide andmisel) suurimaks väärtuseks Kolmanda isiku väidetud ekraani heledustugevuse 1000 nitti. Kolmanda isiku pakutud sülearvuti ekraani heledustugevus ei ole 1000 nitti, vaid väiksem.

On üks erioptsioon variant "Sure View", mille puhul viidatud heledustugevusele 1000 nitti („1000 nits, 100% sRGB with HP Sure View Reflect integrated privacy screen“). Oluline ja määrav on seejuures aga tootja poolt sealsamas lisatud selgitus: „Actual brightness will be lower with /.../ Sure View“.

Seega ka „Sure View“ variandiga HP sülearvutitel on ekraani heledustugevus igal juhul alla 1000 nitti. Ei oma tähtsust, kas privaatsusfiltri funktsioon on välja või sisse lülitatud – igal juhul jääb ekraani heledustugevus alla 1000 nitti.

6.2.2. Hindamiskriteerium „Sülearvuti klaviatuuri kleeibised“

Hankija on andnud Kolmanda isiku pakkumusele ekslikult 5 hindepunkti hindamiskriteeriumis „Sülearvuti klaviatuuri kleeibised“. Hindamiskriteeriumi kohaselt: „Sülearvuti klaviatuuril on lubatud kleeibiste kasutamine Eesti paigutuse saavutamiseks. 5 punkti saab pakkumus, mille sülearvuti klaviatuuril kleeibiseid ei ole kasutatud (st on tootjapoolne klaviatuur tähemärkidega).“

Kolmanda isiku pakutud sülearvutil ei ole hankes nõutud „Eesti paigutusega klaviatuur“. Hankija poolt Kolmanda isiku pakkumusele hindamisel 5 punkti andmine klaviatuuril kleeibiste puudumise eest on aga ka eraldiseisvalt ekslik ja õigusvastane.

6.2.3. Hindamiskriteerium „Aku mahutavus“

Hankija andis Kolmanda isiku pakkumusele 9 punkti, võttes Kolmanda isiku sülearvuti aku mahutavuseks 51,3Wh. Kolmanda isiku poolt pakutud sülearvuti HP aku mahutavusena 51,3Wh on tõendamata.

See, et Kolmanda isiku pakutud sülearvuti HP aku mahutavus ei ole tõendatult 51,3 Wh (ja võib olla väiksem) nähtub ka HP tootjaspetsifikatsioonidest. HP sülearvutite tootespetsifikatsioonides on aku mahutavuse kohta selgitatud: „Actual battery Watt-hours (Wh) will vary from design capacity.“

See, milline on Kolmanda isiku poolt hanke osas 4 pakutud konkreetse konfiguratsiooniga sülearvuti HP aku mahutavus, on õigupoolest teadmata ja tõendamata.

6.3. 22.04.2024 Vaidlustaja täpsustas esitatud vaidlustust.

6.3.1. Vastavustabeli jrk 180 kohaselt peab 34 tolline (34") monitor vastama muuhulgas järgmisele nõudele: „monitori jalg peab olema kinnitatud monitori külge FDMI liidesega (Vesa mount 100x100).“

Kolmas isik on pakkunud tõenäoliselt tootja HP 34" monitori, konkreetsemalt ilmselt mudelit „HP E34m G4 WQHD Curved USB-C Conferencing Monitor“ (lisa 1)⁶ või muud sarnast 34 tollist monitori. HP 34" monitoride puhul ei ole aga monitori jalg kinnitatud monitori külge Vesa mount 100x100 nagu on käesolevas hankes nõutav.

HP 34 tolliste monitoride puhul ei ole monitori jalg kinnitatud monitori külge Vesa mount

⁶ Ametlik HP tootespetsifikatsioon kättesaadav:

<https://h20195.www2.hp.com/v2/GetDocument.aspx?docname=c07718768>

100x100 (nagu on hankenõudena sätestatud), vaid monitori jala kinnitus on tootja HP arendatud omapoolne lahendus.

Tõsi, HP monitoridel on korpuse sees küll iseenesest olemas Vesa 100x100 augud⁷, kuid 34 tolliste monitoride puhul HP neid monitori jala kinnitamiseks ei kasuta ega rakenda.

6.3.2. Lauarvutite klaviatuuride all pidas Vaidlustaja silmas lisaseadmetena pakutud järgmiste tootekomplektide hulka kuuluvaid klaviatuure:

- *Juhtmevaba arvutihiir ja juhtmega klaviatuur (komplekt)*
- *Juhtmega arvutihiir ja juhtmega klaviatuur (komplekt)*
- *Juhtmevaba arvutihiir ja klaviatuur (komplekt)*

Neid klaviatuure saab kasutada ja kasutatakse õigupoolest nii lauarvutite kui sülearvutite puhul. Asja lihtsustamise ja kergema jälgitavuse huvides nimetas Vaidlustaja neid üldistavalt lauarvutite klaviatuurideks.

Vastavustabelis „K3 Lisaseadmed“ on kõigi klaviatuuride nõue „Eesti paigutusega klaviatuur“.

6.4. Vaidlustaja esitas täiendavad seisukohad.

6.4.1. Riigikohtu 19.12.2019 lahend nr 3-19-1464 (p 16) ei ole antud vaidluses asjakohane ja määrav. Käesoleval juhul on vastupidi RHAD-s sätestatud mitmed eritingimused pakkumuste vastavuse tõendamisele ning pakkumuse vastavuse sisulisele kontrollimisele. Kõigi nende eesmärk ja sisu on arusaadavalt suunatud sellele, et pakkumuse vastavuse kontroll oleks ja saaks olla sisuline (mitte pelgalt formaalne, pelgalt pakkuja kinnitustele tuginemine).

Asjakohane on rõhutada ka Riigikohtu 13.06.2013 lahendi nr 3-3-1-24-13 (p 19) aegumatut juhist: „*Hankija väitel on ta juhindunud hankemenetluses formaliseeritusse põhimõttest. Kolleegium on seisukohal, et riigihankemenetlus sisaldab muu hulgas ka formaalseid elemente, kuid tegemist ei ole põhimõttega, millest tuleks juhinduda hankemenetluse sätete tõlgendamisel (vt RHS § 3).*“

6.4.2. Asjaolu, et hankes pakutud seadmeid ei tulnud Hankijale esitada kohe pakkumusega, vaid Hankija nõudel ja määratud tähtajaks, ei väära ega muuda olematuks tõsiasi, et testimiseks tuli esitada hankes pakutud seadmed ning et selle eesmärgiks, mõtteks ja sisuks oli üheselt pakkumuse vastavuse kontrollimine.

Ekslik on Tallinna Halduskohtu 10.03.2015 lahendist nr 3-15-195 järeldada, et kohtupraktika kohaselt saab seadmete näidiseid pakkumuse vastavuse kontrollimisel arvestada üksnes sellisel juhul, kui need esitati juba pakkumusega. Seda ei ütle õigupoolest viidatud kohtulahend ega RHS.

Ekslik on Hankija nõudest pakkujatele tuua pakutud seadmed testimisele esile tõsta lauset („*Asja toimivuse testimiseks on vajalik tehnilises kirjelduses nõutud operatsioonisüsteem /.../*“). See käsitleb operatsioonisüsteemi olemasolu vajadust aga mitte ei redutseeri seadmete

⁷ See, et Vesa 100x100 augud on iseenesest korpuse sees olemas nähtub tootespetsifikatsioonist (lk 3): „*Vesa Mounting: 100x100 mm (bracket included)*“. See ei tähenda aga seda, et monitori jalg oleks kinnitatud monitori külge Vesa mount 100x100 nagu hankes nõutud.

testimisele toomise ja testimise eesmärgi, milleks on pakkumuste vastavuse kontroll.

Hankija ei pea tellima seadmetele kümneid testimisi, ekspertiise ja mõõtmisi. Seda Hankija tegema ei pea ja seda ei ole vaidlustusmenetluses ka ükski menetlusosaline väitnud.

Pakutud seadmete kontrollmõõtmised on asjakohased eelkõige juhtudel, kus vastav näitaja on tootjaspetsifikatsioonis ebaselge, ebamäärane või kerkib põhjendatud kahtlus pakkuja väidetud näitaja tegelikkusele vastavuses ning seda ei ole võimalik muul usaldusväärsel viisil välja selgitada.

Käesoleval puhul oleks see vajalik ja asjakohane esmajoones Kolmanda isik pakutud seadmete vaidlusaluste näitajate osas (ekraani heledustugevus, USB saatja kaugus arvuti korpusest, aku mahutavus). Ehk näitajad, mis on tootjaspetsifikatsioonis puudu, ebamäärased või muud näitajad, mille osas esineb põhjendatud kahtlus.

6.4.3. Sedavõrd olulist näitaja nagu oma sülearvuti klaviatuurid avaldavad kõik tootjad ning tegemist ei ole kindlasti konfidentsiaalse infoga, mida tootjad avalikkuse, turuosaliste ja klientide eest varjaks. Vastupidi, tootjad on eluliselt huvitatud, et vastav info oleks turuosalistel maksimaalselt teada ja avaldatud.

Indulgentsiks, mis elimineerib kõik Vaidlustaja poolt vaidlustusmenetluses esitatud argumendid, põhjendused ja tõendid Kolmanda isiku pakkumuse mittevastavuste ning pakkumuse vastavuse kontrolli ja pakkumuste hindamise defektsusest ei saa olla Balti müügiesindaja HP Finland OY 12.10.2023 kinnituskiri. Balti müügiesindaja kinnituskirjaga peaaegjalikult korratakse copy-paste põhimõttel RHAD nõudeid ja kinnitatakse formaalselt hankenõuetele vastavust. Samuti on Balti müügiesindaja kinnituskiri antud üldisena kõikides hanke osade sülearvutite ja lisaseadmete kohta, mitte konkreetselt hanke osas 4 pakutud seadmete näitajate kohta.

6.4.4. Sellist võimalust, et Skandinaavia paigutusega klaviatuurile või muule klaviatuurile on klahvidele juurde lisatud või tehtud (graveeringuna vms meetodil) Eesti paigutusega klaviatuuri tähed/märgid/sümbolid, ei ole hankes ette nähtud. lubatud ning sellise klaviatuuri puhul ei ole tegemist hankes nõutud „Eesti paigutusega klaviatuuriga“.

Kolmanda isiku sülearvuti klaviatuur on tõenäoliselt just selline, kus Skandinaavia klaviatuuril või muul klaviatuuril on klahvidele juurde lisatud (graveeringuna või muul viisil) Eesti paigutusega klaviatuuri tähed/märgid/sümbolid. See on visuaalselt tuvastatav Hankija poolt vaidlustusmenetluses Kolmanda isiku pakutud sülearvuti klaviatuurist esitatud fotolt 1 (foto vaidlustusmenetluse salastatud Kolmanda isiku ärisaladuse kaitse põhjendusel).

6.4.5. Kleebised on spetsiaalsed klahvide kleebised, mis kleebitakse klahvile täies ulatuses (kleebis katab terve klahvi). Vastavad kleebised on vabalt kättesaadavad hästivarustatud müüjatelt⁸.

⁸ <https://charlot.ee/arvutitarvikud/klaviatuurikleebised/klaviatuurikleebised-taust-must-tahed-estvalge/>
<https://arvutitark.ee/arvutid-ja-lisad/lisaseadmed/klaviatuuride-lisad/klaviatuurikleebised-mini-hq-vaikeste-tahtede-alus-must-t-1255619>

6.5. Vaidlustaja esitas 02.05.2024 järgmise seisukoha.

Hankija poolt pakkumuste vastavuse sisulise kontrolli alustamine tagantjärei pärast hankeotsuste tegemist vaidlustusmenetluses on hilinenud. Asjakohane on tehtud hankeotsuste kehtetuks tunnistamine ja seejärel Hankija poolt pakkumuste vastavuse sisulise kontrolli teostamine.

7. Hankija, Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskus, vaidleb vaidlustusele vastu.

7.1. Vaidlustaja leiab, et Kolmanda isiku pakutud lisaseadmed ei vasta RHAD-s sätestatule (USB saatja ulatub arvuti korpusest 0,77 cm kaugusele ja monitor ei vasta nõuetele).

7.1.1. Hankija leiab, Kolmanda isiku pakkumuses deklareeritud väärtus on vastav ja tõendatud hanke tingimuste kohaselt (leitav pakkumuse juurest).

Mõõtmised teostasid Vaidlustaja ja sertifitseeritud mõõtja oletataval arvutil, kusjuures ei ole teada ka lisaseadme arvutisse paigaldamise korrektsus ega muud asjaolud, sh lisaseadmete samasus. Üheselt ja kindlalt saab väita, et tegemist ei olnud nende seadmetega, mille Kolmas isik oleks esitanud demoseadmena.

Väärtus oli Kolmanda isiku poolt deklareeritud ja tõendatud nõuetekohaselt, mistõttu ei ole Hankijal alust selles kahelda.

7.1.2. Monitori osas jääb Hankija seisukohale, et mittevastavust ei esine. Hankija on lähtunud esitatud tõenditest ning tuvastanud, et monitor on vastav. Kuna Vaidlustaja ei ole esitanud monitori osas konkreetseid etteheiteid ei ole Hankijal ka millelegi vastata.

7.2. Vastavustabelis on nõue esitada „Viide allikale (pakkuja peab viitama pakkumuse koosseisus esitatud dokumentidele, sh lehekülje nr ja dokumendi nimetus ja/või Interneti leheküljele, kus Hankija saab kontrollida esitatud väärtuste vastavust)“.

TK p-i 3.10 kohaselt peab pakkumus „sisaldama sülearvutite täielikku tootja spetsifikatsiooni. Lisatoodete spetsifikatsioon lisada nende olemasolul. Tootja spetsifikatsiooni all käsitleb hankija tootja poolset tooteinfot pakutava asja osas.“

Hankija ei viinud läbi mistahes mõõtmisi, et tuvastada, kas pakkumuses esitatud näitajaid (ning tõendid) vastavad tegelikkusele. Sellist võimalust ei näe ette RHAD.

Testseadmete abiga sai Hankija veenduda pakkumuste sisulises vastavuses. Seadmete testimine oleks võinud kaasa tuua küsimusi seadmete vastavuse kohta, mida Hankija oleks saanud pakkujalt läbi selgitustaotluste küsida, et veenduda pakkumuse vastavuses RHAD-le.

Täiendavalt testiti tingimustele vastava sülearvuti koostoimimist koos testimiseks toodud monitoriga, sh nõutud sülearvuti laadimine läbi monitori, Daisy-Chain funktsionaalsus, monitori USB-hub funktsionaalsus (nt hiire-klaviatuuri toimimine ühendatuna monitori USB porti).

7.3. Hankija leiab, et Kolmanda isiku pakutud klaviatuur vastab RHAD-s sätestatud nõuetele ning deklareeritud nõuetele vastavuse kohta on esitatud ka tõendid. Klaviatuuril on olemas vajalikud märgid ja kõik eesti tähestiku tähed.

Eesti klaviatuuri ei ole saavutatud kleebiste läbi. Kolmas isik on esitanud oma pakkumuses kinnituse, et kleebiseid ei ole kasutatud. Samuti on kinnitus, et klaviatuur ei ole ümbertöödeldud (leitav pakkumuse juurest).

Standardist lähtumise nõuet ei ole Hankija RHAD-s kehtestanud, ega saanud ka sellest hindamisel lähtuda. Kui Hankija oleks siiski lähtunud hindamisel eelnimetatud standardist, saaks Hankijale ette heita, et Hankija on hindamise käigus lisanud tingimusi, sest Hankija koostatud TK sellist nõuet ei sätesta.

Vaidlustaja on seevastu õigesti leidnud, et Eesti klaviatuuri eripäradeks on muuhulgas täpitähed (Ü, Ö, Ө, Ä), nende asetus klaviatuuril ja erinevate märkide-sümbolite asukoht ja koospaiknemine klahvidel. Näiteks Ө-täht esineb üksnes eesti keeles ja on vaid Eesti paigutusega klaviatuuril (seejuures erinevalt teistest klaviatuuridest on Eesti klaviatuuril Ө-täht eraldi klahv koos §-märgiga). Samuti on Eesti klaviatuuril näiteks eraldi klahvina täht Ü. Need nõuded on ka Kolmanda isiku pakutud sülearvuti puhul täidetud.

Asjaolu, et klahvidel on täiendavaid märke, ei muuda seda „hübriidklaviatuuriks“. Ehkki Hankija ei lähtunud standarditest, millele Vaidlustaja on viidanud, tuleb mõista, et Vaidlustaja väide hübriidklaviatuurist just tema enda viidatud standardite tõttu ei pea paika. Standardite kohaselt on kas Eesti klaviatuur või Rootsi klaviatuur vms. Kui ühel klaviatuuril esinevad mitme klaviatuuri tunnused, siis tuleb mõistlikult hinnata, et tegemist ongi nii Eesti kui ka Rootsi asetusega klaviatuuridega. Ka standardites öeldakse üheselt, et Eesti klaviatuuri aluseks on algselt võetud Soome ja Rootsi klaviatuur ning kahe klaviatuuri erinevus on üksnes viie klahvi osas.⁹ Kolmanda isiku pakutud seadmel ei ole erinevust ka viie klahvi osas, kuivõrd need sisaldavad kahe standardi märke.

Tegemist on tootja kinnituse alusel Eesti klaviatuuriga. Seda on Kolmas isik tõendanud

7.4. Hankija seatud nõue „vähemalt 250 nitti“ on Hankija hinnangul Kolmanda isiku pakutud sülearvutil täidetud.

Hindamisel punktide jagamisel on lähtutud Kolmanda isiku pakkumuses esitatud 1000 nitti pakkumuses deklareeritud ja vastavalt Hankija kehtestatud nõudele ka tõendatud (tõend leitav pakkumuse juurest).

Kolmas isik on kinnitanud oma pakkumuses sisse ehitatud privaatsusfiltriga koos esitatud ekraani heledustugevuse näitajat 1000 nitti. Kui tegelik heledus oleks olnud madalam, oleks pakkuja pidanud esitama madalama näitaja, kuna pakkuja kohustus on esitada tõesed andmed.

Samuti on Hankija veendunud sülearvuti ekraani heledust vaatlusel hinnates, et Kolmanda isiku pakutava seadme ekraani maksimaalne heledus on märgatavalt heledam kui Vaidlustaja pakkumuses pakutava sülearvuti maksimaalne ekraani heledus. Hankijal puudub kahtlus, et esitatud näitaja ei ole õige.

⁹ <https://www.eki.ee/itstandard/2000/klaviatuur.shtml>

Privaatsusfiltri funktsionaalsus on Hankijal nõutud täpsustusega - võib olla kas eraldi paigaldatav või sisse ehitatud. Hankija on teadlik, et nii paigaldatava kui ka sisse ehitatud privaatsusfiltri funktsiooni sisselülitamisel on ekraani heledus madalam, sealhulgas tootja spetsifikatsiooni kohaselt ka privaatsusfilter, mida on pakunud Vaidlustaja enda sülearvutile. Nii eraldi paigaldatava privaatsusfiltri kasutamisel kui ka sisse ehitatud privaatsusfiltri funktsiooni rakendamisel on ekraani nähtav heledus mõlemal juhul märgatavalt madalam.

Hankija leiab, et on tagatud pakkujate võrdne kohtlemine, kuna ka teistel pakkujatel, kes ei kasuta sisse ehitatud privaatsusfiltrit, vaid eraldi paigaldatavat, ei ole küsitud eraldi paigaldatava privaatsusfiltri mõju ekraani heledusele ega hinnatud tegelikku ekraani heledust koos paigaldatud privaatsusfiltriga, vaid lähtudes tootja tehnilisest spetsifikatsioonist ja ekraani heleduse näitajast ilma privaatsusfiltrita.

Ärisaladusega Hankija seisukohta lisab Hankija dokumendid „Foto 2“ ja „Foto 3“. Nendelt nähtuvad samal ajahetkel sama kaameraga tehtud kõrvuti asetsevate sülearvutite ekraanide maksimaalne valgustustugevus. Vasakul Kolmanda isiku pakutud seadme ekraan ilma privaatsusfiltrita, mis tehnilise spetsifikatsiooni kohaselt valgustugevusega 1000 nitti. Paremal võrdluseks Hankijal kasutuses olev teise tootja sülearvuti (suvaline sülearvuti) ilma privaatsusfiltrita maksimaalse valgustugevusega tehnilise spetsifikatsiooni kohaselt 300 nitti. Pildilt nähtub, et Kolmanda isiku pakutud sülearvuti ekraan on oluliselt eredam.

Seega on ennatlik Vaidlustaja väide, mille kohaselt oleks Hankija pidanud koheselt märkama, et deklareeritud 1000 nitti pole võimalik või on ebareaalne number. Hankijal ei olnud alust ka seadmete vaatlemisel kahelda, et esitatud number võiks ebakorrektne olla, kuna on näha, et võrreldes 300 niti tugevusega on erinevus hõlpsasti märgatav.

7.5. Kolmanda isiku pakkumuses on esitatud näitaja 51Wh „Design capacity“ ning see vastab Hankija tehnilistele tingimustele. Samuti on pakkuja esitanud nõuetekohase tõendi enda deklareeritud väärtuse kinnitamiseks. Hankijal puudub alus pakkuja esitatud deklaratsioonis ning tõendis kahelda.

Erinevad mõjutused aku mahutavusele ja selle vähenemisele on üldtuntud. Kolmas isik on ka oma pakkumuse tõendiga esitanud täiendava selgituse, et aku mahutavus väheneb loomulikult teel mittekasutamisel ning ajast, kasutamisest, keskkonnast, temperatuurist, süsteemi konfiguratsioonidest, aplikatsioonidest, seadeldistest, energia juhtimise sätetest ja teistest asjaoludest lähtuvalt. Asjaolule on iseloomulik kõikidele akudele. Sellekohaseid märkeid leiab enamike tootjate akude tootekirjelduse juurest.

7.6. Hankija esitas täiendavad seisukohad.

7.6.1. Hankija, olenemata taotlusest Vaidlustaja sellekohane täpsustus menetlusest välja jätta, annab seisukoha ka monitori jala kinnituse küsimuses.

Vaidlustaja on Hankijale ette heitnud Kolmanda isiku pakkumuses ebaõiget vastavaks tunnistamist, kuivõrd Vaidlustaja hinnangul ei vasta Kolmanda isiku pakkumus Vastavustabeli jrk 180 nõudele: „monitori jalg peab olema kinnitatud monitori külge FDMI liidesega (*Vesa mount 100x100*).“

Hankija mõnab, et RHAD-s on sätestatud vaidlusalune nõue küsimusi tekitavalt. Seepärast pidas Hankija vajalikuks täpsustada mõlema menetlusosalisega kuidas nemad Hankija kirjeldatud nõudest aru saanud on. Hankija esitas nii Kolmandale isikule kui ka Vaidlustajale 25.04.2024 vastava täpsustava küsimuse.

Küsimusele andis sisulise vastuse üksnes Kolmas isik, kes avaldas enda vastuses, kuidas tema seda nõuet mõistnud on. Vaidlustaja vastus sisaldas üksnes rõhuasetust vaidlustusele ning sellele, et Hankija peaks enne oma otsused kehtetuks tunnistama ja siis hakkama uuesti hindama. Hankija kaalus hoolikalt, milline oleks õiguspärane tegevus, kuna pole teada, kas Vaidlustaja sai Hankija tingimusest aru nii nagu Hankija võib eeldada.

Vesa on standard, mis kirjeldab ühendust, millega lameekraankuvad kinnituvad jalgade, seinakinnitite jms külge.¹⁰ Standard on loodud selleks, et juhul kui keegi soovib paigaldada monitori seinale või laua külge sellisele jalale, mis näiteks hoiab mitut monitori või ka ühte monitori töökoha erilahenduste tekitamiseks, on selleks sobiv laia kasutusega lahendus. Vesa standardi eesmärk on tagada universaalselt kasutatav liides monitoride kinnitamiseks erinevate tootjate jalgadega erinevates monitoride rakenduskohtades.¹¹

Tingimust monitori jalg peab olema kinnitatud monitori külge FDMI liidesega (*Vesa mount 100x100*) tuleb RHS § 88 lg 3 kohaselt lugeda „või sellega samaväärne“, kuna Vesa puhul on tegu standardiga RHS § 88 lg 2 p 5 tähenduses. Tingimuse seadmisel on Hankija pidanud silmas, et monitori kinnitamiseks peab olema ka *Vesa mount 100x100* kinnitus. See ei tähenda, et tootjapoolne originaaljalg peab tingimata kinnituma Vesa mount 100x100 kinnitusega, vaid võimalus peab olema kinnitada monitor *Vesa mount 100x100* kinnitusega.

Kolmanda isiku pakkumust ei ole hinnatud valesti, sest pakutud on mõlemad võimalused. Samuti on Kolmas isik oma 02.05.2024 menetluskumendis kinnitanud, et mõlemad kinnituse võimalused on olemas, sh jala kinnituse puhul.

Menetlusosalised on mõlemad pakkunud monitore, millel on tootja jala ühendamiseks tootja enda kiirkinnitus ning Vesa mount 100x100 liides jalgade, sh kolmandate osapoolte jalgade ühendamiseks. Samuti on nii Kolmanda isiku pakutud HP monitori kui ka Vaidlustaja pakutud Lenovo monitori tootjate kasutusjuhendites kirjas, et Vesa liidest kasutatakse muude tootjate jalgadega ühendamiseks.

Hanketingimusi tuleb tõlgendada ja sisustada selliselt, nagu vastavas valdkonnas tegutsev keskmine mõistlik isik pidi neid mõistma.¹² Hankija hinnangul on tegelikkuses ka Vaidlustaja mõistnud seatud hanketingimusi selliselt nagu Hankija ja Kolmas isik.

Tootjate kiirliidesed on üldjuhul mugavamad, esteetilisemad ja võimaldavad ka kiiremat paigaldust ja eemaldust. Hankija ei ole kindlasti soovinud selliseid mugavaid lahendusi vaidlusaluse tingimusega välistada, arvestades, et lisaks kesksele hankimisele osutab RIT ka arvutitöökohateenust ning sellised monitorid tuleks seadistada kuni üheksale tuhandele kasutajale, kellest enamik ei vaja arvutitöökoha teenuse puhul Vesa kinnitusega (nt fotol 1

¹⁰ <https://www.vesa.org/wp-content/uploads/2010/12/FDMI-Overview.pdf>

¹¹ https://en.wikipedia.org/wiki/Flat_Display_Mounting_Interface

¹² TlnHKO 19.01.2016, 3-15-3055, p 13.

kujutatud) erilahendust. Üksnes Vesa kinnitustega monitoride paigaldamine oleks äärmiselt ressursimahukas ning seetõttu hanketingimuse selline tõlgendamine mõeldamatu.

Kolmanda isiku kui pakkuja kinnituse ja sellele lisaks esitatud tootjapoolse spetsifikatsiooni alusel on Hankijal hindamisel kujunenud veendumus, et pakutav monitor vastab tingimusele „monitori jalg on kinnitatud monitori külge FDMI liidesega (VESA mount 100x100)“.

7.6.2. Hankija täpsustab üksnes asjaolu, et Vaidlustaja mõõtetulemused Kolmanda isiku eeldatava seadme ekraani heledustugevuse kohta on eksitavad, kuivõrd Kolmanda isiku seadmel on sisseehitatud privaatsusfilter. Tegelikult heledustugevuse mõõtmiseks tuleks sisseehitatud privaatsusfilter välja monteerida, kuid Vaidlustaja mõõtmistugevuse käigus seda tehtud ei ole. Seetõttu võibki olla tootja spetsifikatsioonist nähtuva ekraani heledustugevuse saavutamine pelgalt ekraani heledustugevuse mõõtmisel ilma sisseehitatud privaatsusfiltri kihti eemaldamata keerukas. Seega on Vaidlustaja esitatud mõõtmistulemused saavutatud eksliku mõõtemetoodika kaudu.

7.6.3. Jätta Vaidlustaja 22.04.2024 vaidlustuse täpsustus ning sama sisu osas 26.04.2024 Vaidlustaja seisukoht menetluse juurde võtmata, kuivõrd Vaidlustaja ei lähtunud nendest nõuetest esialgses vaidlustuses ning vaidlustustähtaeg oli möödas.

Jätta Vaidlustaja 02.05.2024 seisukoht menetluse juurde võtmata, kuivõrd vaidlustuskomisjoni seatud tähtaegade kohaselt ei olnud Vaidlustajal võimalik enda täiendavat seisukohta esitada ning seisukoha esitamisega on Vaidlustaja kuritarvitanud enda õiguseid.

8. Kolmas isik, ühispakkujad Green IT OÜ, Telia Eesti AS ja AS SEB Liising, vaidlevad vaidlustusele vastu.

8.1. Pakkumuste vastavuse kontrolli alused ja õiguslikud piirid ei sõltu sellest, kas Hankija on hankemenetluse käigus nõudnud lisaks pakkumusele (ja mitte pakkumuse osana) ka näidisseadme esitamist. Hankijal on võimalik kontrollida pakkumuse vastavust RHAD-ga kehtestatud nõuetele üksnes esitatud pakkumuste alusel. Hankija on sellise kontrolli praegusel juhul teostanud ja teinud hankemenetluses õiged otsused.

8.2. Vaidlustaja väidab läbivalt, kuidas tootja dokumentatsioonis esitatud teave seadme tehniliste parameetrite osas ei vasta tegelikkusele ning üritab seda tõendada erinevate isikute arvamuste ja artiklite kaudu. Hankija saab ja peab lähtuma üksnes pakkumuse koosseisus esitatud andmetest ning kellegi (sh Vaidlustaja) vastupidine arvamus ei mõjuta ühegi pakkuja pakkumuse sisu.

8.2.1. Lisaseadmed

8.2.1.1. Kolmanda isiku pakutud lisaseadmed vastavad nõutud tingimustele. Pakkumuse koosseisus on mh esitatud vastav tootja kinnitus („4_14_1_RIT NB 2024-2025 HP technical specs.pdf“, lk 2, p 10), mille kohaselt ei ulatu lisaseadmete hulka kuuluv USB saatja arvuti korpusest välja enam kui 0,7cm.

Vaidlustaja esitatud mõõtmisandmed on asjakohatud. Tõendina esitatud Metrosert mõõtmistulemus ei oma antud asjas tõendusväärtust. Mõõteprotokollis nimetatud seade, mille suhtes mõõtmistoimingud on teostatud, ei ole Kolmanda isiku pakutud seade. Tegemist ei ole

Hankijale esitatud testseadmega ega isegi mitte sama seadme mudeliga, mida Kolmas isik hankes on pakkunud. Sisuliselt on tegemist suvalise seadmega, millel puudub igasugune seos kõnealuse hankega. Sellest tulenevalt ei saa selle seadme omadused kuidagi olla samastatavad Kolmanda isiku pakutud seadmega ega mõjutada Hankija tehtud otsuste õiguspärasust. Lisaseadme arvuti korpusest välja ulatuva osa mõõtmisel omab tähendust nii konkreetne lisaseade kui ka täpne põhiseadme mudel, millesse lisaseade paigaldatakse, kuivõrd korpusest välja ulatumine sõltub mh konkreetsest korpusest.

Samal põhjusel ei ole asjakohane ka Vaidlustaja enda teostatud mõõtmine ega selle tulemus. Ei ole teada, millistes oludes ja kuidas on Vaidlustaja mõõtnud lisaseadet, mida Kolmas isik on Vaidlustaja arvates pakkunud. See, kui Vaidlustaja on saanud mingi lisaseadme ja põhiseadme (mida Vaidlustaja arvas, et Kolmas isik võis pakkuda) kombinatsiooni mõõtmise alusel tulemuse, mis ei vasta hankes nõutud tingimustele, ei võimalda õiguspäraselt teha ühtegi tõsikindlat järeldust selle kohta, milliste omadustega ja millistele tingimustele vastavat seadet on pakkunud Kolmas isik. Hankija on saanud Kolmanda isiku pakkumuses esitatud andmete alusel kontrollida pakkumuse vastavust.

Lisaseadmete reaalsel mõõtmisel pakkumuste vastavuse kontrolli raames ei näe ette ka RHAD. Hankija on Kolmanda isiku pakkumuse vastavust kontrollinud õigesti, ning pakkumuses esitatud andmetele tuginemine oli õiguspärane.

8.2.1.2. Vaidlustaja tõstatab kahtluse, nagu ei vastaks Kolmanda isiku pakutud monitor selle suhtes esitatud nõuetele. Tegemist on paljasõnalise väitega, mida Vaidlustaja ei ole põhjendanud. Kolmanda isiku pakutud monitor vastab kõikidele RHAD-s kehtestatud nõuetele ning Hankija on saanud seda pakkumuse alusel kontrollida. Vastupidist ei ole Vaidlustaja tõendanud.

8.2.2. Sülearvuti klaviatuur

Kolmanda isiku pakutud seadme klaviatuur vastab kõikidele esitatud nõuetele, sh nii eestikeelse paigutuse kui valgustuse osas. Seejuures on pakkumuse koosseisus esitatud vastav tootja kinnitus (“4_14_1_RIT NB 2024-2025 HP technical specs.pdf”, lk 1, p 6), mille kohaselt on sülearvutil Eesti paigutusega klaviatuur, sellel ei ole kasutatud kleebiseid ning see sisaldab nõutud klahve.

Kolmanda isiku pakkumuse koosseisus esitatud tootja kinnitus ei ole formaalne deklaratsioon, vaid sisuline kinnitus tootjalt nõutud omadustega seadmete pakkumise kohta. Kolmanda isiku pakutud seadme klaviatuuri vastavust on Hankija saanud terviklikult kontrollida (Kolmanda isiku pakkumus sisaldab mh kõikide nõutud tingimuste osas täpset viidet dokumentatsioonile lehekülje täpsusega, kust vastava asjaolu olemasolu on kontrollitav), ning vastava info kajastamine pakkumuses on kontrollitav ka vaidlustuskomisjoni poolt. Seejuures puudub mistahes alus kahelda tootja kinnituse õiguses.

Vaidlustaja läbiv seisukoht on, et Hankija oleks pidanud klaviatuuri vastavuse kontrollimisel lähtuma EVS 8:2008 standardist „Infotehnoloogia reeglid eesti keele ja kultuuri keskkonnas“. Hankija ei ole tehnilises kirjelduses sellest standardist lähtumist nõudena kehtestanud ega saanud seega ka sellest vastavuse kontrollimisel lähtuda.

Kolmanda isiku pakutud seadme klaviatuuril on olemas kõik Hankija nõutud tähed ja tähemärgid. Hankija ei ole seadnud tingimuseks, et mingil konkreetset klahvil ei tohiks olla

mistahes muud märged või tähte. Sellist nõuet ei sisalda RHAD ja see ei tulene ka Vaidlustaja viidatud standardist. Kui seadme funktsionaalsus lubab teha midagi täiendavat sellele, mis on RHAD kohaselt nõutud, siis see ei muuda seadet automaatselt mittevastavaks. Hankija seadis mh nõudeks, et klaviatuur peab sisaldama klahve märgistustega: „<“, „>“, kuid ei ole TK-s sätestanud, et samal klahvil ei tohiks olla ühtegi muud tähist (ehk mitut kihti). Vaidlustaja väide, et Kolmas isik ei ole pakkunud Eesti paigutusega klaviatuuri, või et pakutud klaviatuur ei vasta Hankija seatud nõuetele, on ebaõige.

Standard võib tõepoolest ette näha, milline on Eesti paigutusega klaviatuuril tähtede, numbrite ja sümbolite asetus, kuid standardist lähtumine ei ole kohustuslik. Klaviatuuri muudab Eesti paigutusega klaviatuuriks tark- ja riistvaralise lahenduse kombinatsioon, mis arvestab Eesti kirjakeele tähtede tavapärasest asetust klaviatuuril. Selleks, et Windows operatsioonisüsteemi kasutava seadme klaviatuuri kasutada Eesti paigutusega klaviatuurina, tuleb see vastavalt seadistada. Tegemist ei ole igakordselt uudse lahendusega või klaviatuuri teisiti komplekteerimisega, vaid selleks on tootjatel arendatud vastav seadistuse võimalus. See võimaldabki mh saavutada olukorra, kus nt klahvi „Ü“ vajutades tuleb kasutajal ka ekraanile „Ü“ täht.

Vastav Eesti paigutusega klaviatuuri seadistus tehakse ka juhul, kui juba valmis (muu keele paigutusega) klaviatuuri osas soovitakse Eesti paigutus saavutada koos klahvidele kleeibiste paigaldamisega – st eestikeelne paigutus ei saavutata ka sel juhul üksnes kleeibise paigaldamisega, vaid tuleb teostada ka vastav seadistus. Selle seadistuse näol on aga tegemist väga kindla, tootja poolt ette valmistatud seadistusega (Eesti standard ei ole seejuures tootjatele kohustuslik, kuigi Kolmanda isiku poolt pakutud seadme klaviatuuri eesti tähtede paigutus on iseenesest ka standardile vastav – selles vaidlus puudub), mitte erinevate võimaluste kombinatsiooniga, millest pakkuja ise endale sobiva lahenduse koostab.

Tegelikkusele ei vasta Vaidlustaja väide, nagu oleks Kolmas isik pakkunud klaviatuuri, mida seadme tootja ei tooda. Tootja on ka ise kinnitanud, et tagab nõutud tingimustele vastava klaviatuuri. Mistahes vastupidised Vaidlustaja väited või mistahes muu isiku poolt antavad kinnitused selle kohta, mida tootja väidetavalt toodab või ei tooda, ei ole relevantid. Tootja kinnitust saab anda ainult tootja, ja Hankijal on õige lähtuda Kolmanda isiku pakkumuse koosseisus Hankijale esitatud tootja kinnitusest.

Tegelikkuses on ka Vaidlustaja ise teadlik, et HP toodab Eesti paigutusega klaviatuuriga sülearvuteid. Mh on HP Kolmandale isikule teadaolevalt vähemalt 27.03.2024 vastuseks Vaidlustaja päringule otsesõnu kinnitanud, et Eesti paigutusega klaviatuuriga seadmeid on võimalik tellida (lisa 1). Vaidlustaja on täpselt teadnud, kellelt selle kohta küsida, ja on saanud ka vastuse, mida Vaidlustaja aga endale sobivalt tõendite ja oma seisukohtade hulgas ei kajasta.

Vaidlustaja esitatavad muud kinnitused, mille kohaselt Eesti paigutusega klaviatuuriga sülearvuteid ei ole võimalik tootjalt HP saada (sh nt vaidlustuse lisana 8 esitatud HP hoolduspartneri Fujitsu Estonia AS poolt väljastatuna), on eksitavad. Keegi teine kui tootja ise ei saa anda kinnitusi selle kohta, mida konkreetne tootja toodab või ei tooda, isegi kui tegemist on tootja hoolduspartneriga. Fujitsu Estonia AS on oma vastava ekslikuna väljastatud kinnituse ka nt tagasi võtnud (lisa 2). Samuti ei tõenda Kolmanda isiku pakutud seadme mittevastavust ega Hankija eksimust otsuste tegemisel see, kui jaekaubandusettevõtted ei müü Hankija nõutud erikonfiguratsiooniga seadmeid, või fakt, et

selliste ettevõtete müügijuhtide või klienditeenindajate teadmised tootja HP tootmisvõimaluste kohta on puudulikud.

8.2.3. Ekraani valgustugevus

Kolmanda isiku pakutud seadme valgustugevus vastab nõutud tingimusele (vähemalt 250 nitti). Õige on ka fakt, et Kolmanda isiku pakutud seadme valgustugevus on 1000 nitti.

Pakkumuse koosseisus esitatud tootja spetsifikatsioonis on vastav valgustugevus selgelt ära toodud. Hankija on saanud seda pakkumuste vastavuse kontrolli raames kontrollida. Vaidlustaja väide, et Kolmanda isiku pakutud sülearvuti ekraani heledustugevus ei ole 1000 nitti, on ebaõige ja põhjendamata.

Asjaolu, et 1000 nitine valgustugevus ei ole Vaidlustajale usutav või sobiv (või et Vaidlustaja on lugenud mingit tootespetsifikatsiooni, milles toodud infot ei oska ta õigesti välja lugeda), ei muuda fakti, et Kolmanda isiku pakutud seade on sellise valgustugevusega nagu pakkumusest nähtub. Isegi kui teatud oludes (sh nt ekraanifiltri kasutamisel) on valgustugevus teine, siis see ei muuda asjaolu, et seade võimaldab 1000 nitist valgustugevust.

Asjakohane ei ole ka väide, nagu oleks 1000 nitine valgustugevus harukordne või sedavõrd ebausutav, et Hankijal oleks pidanud tekkima kahtlus, et seda ei saa pakkuda. Hankijal oli Kolmanda isiku pakkumuse hindamiseks pakkumuse koosseisus nõutud andmed esitatud ja Hankija sai neist ka punkte andmisel lähtuda.

8.2.4. Aku mahutavus

Kolmanda isiku pakutud seadme aku mahutavuse kohta on pakkumuses vastav info koos tootja dokumentatsiooni viitega esitatud ja Hankija on saanud seda kontrollida. Kolmanda isiku pakutud seadme aku mahutavus on 51,3Wh. Vaidlustaja vastupidine arvamus on ebaõige. Seejuures on Vaidlustaja eksimuses sellega, mis toodet Kolmas isik on tema arvates pakkunud, Kolmas isik ei ole pakkunud kumbagi Vaidlustaja poolt vaidlustuses nimetatud mudelit.

Kolmanda isiku pakutud seadme tootespetsifikatsioon kohaselt võib aku mahutavus olla isegi kõrgem kui 51,3Wh (kui vaidlustuskomisjon peab seda vajalikuks, on Kolmas isik valmis esitama selle kohta täpsema dokumentatsiooni). Vaidlustaja väide, et tegelikud Wh sõltuvad konkreetsest oludest, ei ole faktiliselt vale, ja kindlasti kehtib ka Vaidlustaja enda pakutud seadme osas, kuid see ei ole tõendiks, nagu oleks Hankija eksinud Kolmanda isiku pakkumuse vastavuse kontrollimisel või pakkumusele punktide andmisel.

Vaidlustaja arvates tõendab Kolmanda isiku pakutud seadme aku mahutavuse mittevastavust asjaolu, et tootja spetsifikatsioonis on seoses aku mahutavusega märgitud, et tegelik aku energiakasutus võib olla erinev sellest, mida tootja algelt on disaininud („*Actual battery Watt-hours (Wh) will vary from design capacity.*“). Aku nominaalne tootja määratud maht võibki aja jooksul väheneda, sõltudes seejuures mitmest tegurist, mis aku eluiga mõjutavad. See aga ei muuda fakti, milline on algne tootja poolt ette nähtud maht. Kolmanda isiku pakutud seade on täielikult vastav Hankija seatud miinimumväärtusele.

8.2.5. TK p-i 3.9 kohaselt peab olema võimalik kontrollida tootja avalikult ja anonüümselt ligipääsetavalt veebilehelt pakutavate asjade detailset tehnilist kirjeldust. TK p-i 3.10 kohaselt peab pakkumus sisaldama sülearvutite täielikku tootja spetsifikatsiooni.

Hankija ei ole asjade „detailset tehnilist kirjeldust“ samastanud „täieliku tootja spetsifikatsiooniga“. TK p 3.9. tuleb mõista seega selliselt, et tootja avalikult veebilehelt peab olema võimalik kontrollida pakutavate asjade tehnilist kirjeldust sellises täpsusastmes, nagu tootja on selle avaldanud. Seejuures peab kirjeldus olema selgelt detailsem kui nt üksnes mudeli nimetus, mis tõepoolest ei oleks käsitletav detailse tehnilise kirjeldusena.

Hankija on TK raames asjade tehniliste tingimuste loetelus ette näinud parameetreid või omadusi, mis ei ole kõik viimse üksikasjani avalikul veebilehel kirjeldatud. Kuna pakkujad ei saa mõjutada tootja veebilehel avaldatud andmete hulka ega täpsusastet, ongi igati arusaadav, et lisaks avalikult veebilehelt kättesaadavale infole vajab Hankija seadme kohta pakkumuse koosseisus täielikku tootja spetsifikatsiooni. See võimaldab pakkujal kirjeldada ka neid andmeid, mida tootja ei ole avalikult veebilehel kirjeldanud (kuid mis siiski on seadmel olemas). Hankijal võimaldab pakkumuse koosseisus esitatav täielik spetsifikatsioon teostada pakkumuse vastavuse kontrolli just pakkumuse, mitte avaliku veebilehe alusel.

Ühtlasi võimaldab TK p 3.10 mõistes pakkumuses kirjeldatav täielik tootja spetsifikatsioon kirjeldada Hankija nõutud erikonfiguratsiooni elemente, mille leidmist avalikult veebilehelt konkreetse hanke tingimustest lähtuva kogumina on põhjendamatult oodata.

TK p-i 3.10 kohaselt tuli lisaseadmete spetsifikatsioon lisada pakkumusse nende olemasolul. Seega oli lubatav ka olukord, kus pakutava lisaseadme kohta spetsifikatsiooni üldse ei esitata. Seega on mh põhjendamatult Vaidlustaja etteheide, nagu ei saaks Hankija Kolmanda isiku pakkumust vastavaks tunnistada põhjusel, et avalikult ligipääsetavalt veebilehelt ei ole leitavad andmed nt selle kohta, kui palju USB saatja arvuti korpusest välja ulatub.

Mitmed Vaidlustaja esitatavad argumendid töötaksid Vaidlustaja vastu, kui kõne all oleks Vaidlustaja pakutud seadme vastavuse küsimus. Näiteks aku mahutavuse küsimuses viidatud märkus („*Actual battery Watt-hours (Wh) will vary from design capacity.*“) esineb sama põhimõttena ka tootja Lenovo toodete spetsifikatsioonides ("*Actual battery life will vary depending on many factors such as product configuration, software, wireless functionality, power management settings, and screen brightness.*"³). Infot selle kohta, kui palju ulatub USB-saatja arvuti korpusest välja, ei ole avaldatud ka Lenovo avalikult veebilehel, nagu ka puudub mudelipõhine info klaviatuuri paigutuse kohta.

8.3. Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamine

8.3.1. Hindamiskriteerium „Ekraani heledustugevus (mõõtmisühik nitt)“

Pakkumuse koosseisus esitatud toote spetsifikatsiooni kohaselt on pakutud seadme ekraani valgustugevus 1000 nitti. Puudub alus kahelda tootja poolt esitatud andmetes ning hindamisel oli õige Kolmanda isiku pakutud seadme ekraani maksimaalse heledustugevusena lähtuda 1000 nitisest valgustugevusest. Sellest tulenevalt on õige ka Kolmandale isikule ekraani heledustugevuse eest 10 punkti andmine.

8.3.2. Hindamiskriteerium „Sülearvuti klaviatuuri kleeibised“

Vaidlustaja on ise vaidlustuses õigesti märkinud, et Kolmas isik kleeibiseid ei kasutanud. Seega on antud hindamiskriteeriumi puhul 5 punkti andmine õiguspärane.

8.3.3. Hindamiskriteerium „Aku mahutavus“

Hankija on Kolmanda isiku pakkumusest õigesti tuvastanud, et pakutud sülearvuti aku mahutavus on 51,3Wh. Kui Kolmanda isiku pakutud seadme aku mahutavus oli suurem kui Vaidlustaja pakutud seadme oma, on Hankija hindamisel andnud punkte õigesti.

8.4. Kolmas isik esitas täiendavad seisukohad.

8.4.1. Vaidlustaja väitel ei vasta Kolmanda isiku pakutud lisaseade Monitor klass 5 (34" UltraWide monitor USB-hubiga) hankes esitatud nõuetele. Tähtaegselt (15.04.2024) esitatud vaidlustuses ei esitanud Vaidlustaja ühtegi põhjendust, miks ta monitori mittevastavaks peab. Oma 22.04.2024 esitatud täpsustuses esitas Vaidlustaja väite, et Kolmanda isiku pakkumus ei vasta nõudele, mille kohaselt „*monitori jalg peab olema kinnitatud monitori külge FDMI liidesega (Vesa mount 100x100)*“.

Kõik monitori jala ja selle kinnitusega seoses esitatud väited ja argumendid on esitatud hilinenult ning tuleb jätta käesoleva asja lahendamisel tähelepanuta. Kogu nõude sisustas ja sellekohased põhjendused esitas Vaidlustaja alles 22.04.2024. Üksnes lakooniline, ilma ühegi põhjenduseta esitatud väide (milles isegi puudus kaudne viide sellele, et Vaidlustaja peab vaidlustuse esemeks ja vaidlustab monitori jalga ja selle kinnitusega seonduvat) ei ole käsitletav korrektse nõudena ning see ei vasta vaidlustuse suhtes kehtivatele tingimustele. RHS § 191 lg 1 kohaselt peab olema iga uus nõue olema esitatud, järgides RHS §-s 189 sätestatud tähtaegu. Kuigi Vaidlustaja nimetas selle täpsustuseks, on monitori jala ja selle kinnitusega seonduva näol siiski tegemist uue nõudega, mille esitamiseks oli Vaidlustajal 22.04.2024 tähtaeg möödunud.

Isegi kui Vaidlustaja oleks monitori jala ja selle kinnituse osas oma argumendid esitanud tähtaegselt, ei ole need põhjendatud. Vastab tõele, et HP on monitori jala külge ühendamiseks välja töötanud lahenduse, mis võimaldab monitori jala külge kinnitada lihtsa, nõ *quick-release* meetodiga. See aga ei välista, et jalg on võimalik monitori külge ühendada ka FDMI liidesega (Vesa mount 100x100). Kolmanda isiku pakutud monitoril on Vesa 100x100 ühendamise võimalus ning komplektis kaasas olev monitori jalg on selle abil ka monitori külge ühendatav. Vaidlustaja väide, et Vesa 100x100 kohased augud monitoride korpuses ei leia kasutamist ega rakendamist, on eksitavad. Need ei ole rakendamist leidnud Vaidlustaja esitatud pildil, kuid see ei tähenda, et neid ei saaks üleüldse kasutada.

Vaidlustaja ei ole kuidagi tõendanud, et Kolmanda isiku pakutud monitori puhul ei ole monitori jalg monitori külge FDMI liidesega ühendatud. Seda ei tõenda ka Vaidlustaja esitatud pildid, mis ei ole seejuures tehtud Kolmanda isiku pakutud seadmest. Kolmanda isiku pakkumus vastab Hankija esitatud nõuetele ning Hankija on Kolmanda isiku pakkumuse õigesti vastavaks tunnistanud.

8.4.2. Vaidlustajale sai õigusvastaselt teatavaks Kolmanda isiku ärisaladus. Ei saa olla juhus, et Vaidlustaja teadmine sellest, milliseid mudeleid konkreetselt Kolmas isik pakkus, muutus kardinaalselt pärast seda, kui Vaidlustaja sai vaidlustuskomisjonilt oma taotlusele vastuseks tootja kinnituse. Vaidlustajale sai Kolmanda isiku tahte vastaselt teatavaks terve tootja kinnituse sisu. Võttes arvesse, et Kolmanda isiku ärisaladuse avaldamiseks puudus õiguslik alus ja põhjendus, tuleb kõik seisukohad ja tõendid, mis on menetluses esitatud Vaidlustaja poolt pärast Kolmanda isiku ärisaladuse avaldamist (22.04.2024 kell 12.12) ja sellele tuginedes, asja lahendamisel kõrvale, sest vastava teabe ja materjalide esitamine on saanud võimalikuks olulise õigusrikkumise tõttu.

8.4.3. Isegi kui Hankija valitud kriteeriumite osas lähtus ka näidisseadmest, siis see ei muuda Kolmanda isiku pakkumust mittevastavaks. Kolmanda isiku pakkumus on vastav kõikidele tingimustele, seda tõendavad vastavalt RHAD-s nõutule pakkumuse koosseisus esitatud kinnitused ja dokumendid. Kolmanda isiku esitatud näidisseade, mis küll RHAD kohaselt ei ole esitatav pakkumuste vastavuse kontrollimise põhjusel, on samuti vastav kõikidele tingimustele. Isegi kui Hankija oleks teostanud vastavuse kontrolli näidisseadme alusel (milleks küll vajadus ning õiguslik alus ja põhjendus puudus), oleks Hankija ikka õiguspäraselt jõudnud järeldusele, et Kolmanda isiku pakkumuse vastab nõutud tingimustele.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

9. Kolmanda isiku väitel on tema pakkumuses sisalduv ärisaladus *olulise õigusrikkumise tõttu* saanud Vaidlustajale teatavaks.

Tõepoolest -vaidlustuskomisjon soovis anda Vaidlustajale tema soovitud informatsiooni ja andmeid Kolmanda isiku pakkumusest sarnaselt eelnevate vaidlustusmenetlustega (vaidlustusasjad 45-24/263728 ja 49-24/263728). Tehniliste probleemide tõttu sai aga Vaidlustajale teatavaks Kolmanda isiku pakkumusest tootja kinnitus (“4_14_1_RIT NB 2024-2025 HP technical specs.pdf”) ja sealt mh loetelu Kolmanda isiku selles riigihankes pakutavatest toodetest, millest Vaidlustaja võis järeldada ka hanke osas 4 pakutavaid tooteid. Samas pole viidatud eelnevates vaidlustusasjades vaidlustuskomisjon otsustes võtnud ühest seisukohta Kolmanda isiku ärisaladuse osas. Vaidlustuskomisjon on vaidlustusasjas 45-24/263728 tehtud otsuses üksnes möönnud, et *arvestades vaidluse iseloomu ning samade menetlusosaliste vahelist vaidlust sama riigihanke osas 3, võib pakutava arvuti konkreetse mudeli puhul olla tegemist Kolmanda isiku ärisaladusega*, ja vaidlustusasjas 49-24/263728 tehtud otsuses teinud ühe viite ärisaladuse kaitsmisele.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et isegi siis, kui Vaidlustaja sai Kolmanda isiku pakutavate toodete kohta tootja kinnitusest mingit informatsiooni, ei ole tegemist õigusrikkumise kaudu saadud infoga.

Vaidlustuskomisjon lähtub pakkuja ärisaladuse kindlaks tegemisel ebaausa konkurentsi takistamise ja ärisaladuse kaitse seaduse (edaspidi EKTÄKS) § 5 lg-st 2, mille järgi ärisaladus on teave, mis vastab kõikidele järgmistele tingimustele:

- see ei ole kogumis või üksikosade täpses paigutuses ja kokkupanus üldteada või kergesti kättesaadav nende ringkondade isikutele, kes tavaliselt kõnealust laadi teabega tegelevad;
- sellel on kaubanduslik väärtus oma salajasuse tõttu;
- selle üle seaduslikku kontrolli omav isik on asjaoludest lähtuvalt võtnud vajalikke meetmeid, et hoida seda salajas.

Sülearvutite ja nende lisaseadmete nimetused on teave, milline on koos nende toodete andmetega avalikult saadaval tootjate ja teiste turuosaliste interneti kodulehtedel, st tootjad ja edasimüüjad on selle ise avalikustanud, ei ole võtnud vastu meetmeid teabe saladuses hoidmiseks (EKTÄKS § 5 lg 2 p 3). Nii on ka Kolmanda isiku pakutud sülearvuti spetsifikatsioon internetist kergesti leitav. Ei ole võimalik müüa ühtegi sülearvutit ega nende lisaseadet, kuulutamata välja selle täpset nimetust ja tehnilisi näitajaid. Seega see teave on üldteada ja kergesti leitav (EKTÄKS § 5 lg 2 p 1).

Sülearvutite ja nende lisaseadmete nimetuste puhul ei ole tegemist Kolmanda isiku tootmissaladusega, st Kolmandal isikul ei ole selle teabe üle seaduslikku kontrolli, sest tegemist ei ole Kolmanda isiku toodetud toodetega (EKTÄKS § 5 lg 2 p 3).

Kuna teave pakutavate sülearvutite ja nende lisaseadmete kohta on üldteada ja tootjate/müüjate poolt avalikustatud, ei saa see vaidlustusmenetluses olla ärisaladusega kaitstud põhjendusel, et neid on pakkunud Kolmas isik.

Kolmas isik on põhjendanud oma ärisaladust järgmiselt: „[---] Viidatud dokument sisaldab teavet Kolmanda isiku pakutud seadme mudeli ja selle omaduste kohta ning selle näol on tegemist ärisaladuseks oleva teabega. Fakt, millist seadet on kolmas isik pakkunud, ei ole üldteada ega valdkonnas tegutsevatele isikutele kergesti kätte leitav. Seadme mudeli näol on selgelt tegemist kaubanduslikku väärtust omava teabega, mille väärtust mõjutab, kui see saaks vaidlustajale teatavaks. Hankes osalemisel on tegemist konkurentsiolekorraga, kus konkurendile detailse teabe avaldamine pakutud seadme kohta mõjutaks kolmanda isiku konkurentsiolekorda negatiivselt. Seda enam käesolevas hankes, mis koosneb mitmest osast ja kus võib eeldada, et pakkujad on hankes osaledes mitmes osas pakkunud põhiseadmena sama toodet. Seega mõjutab konkreetse seadme mudeli avaldamine antud juhul ka konkurendi käitumist ja strateegiat teistes osades. Seda kinnitab mh asjaolu, et vaidlustaja vaidlustas samade argumentidega ka hankija otsused osades 2 ja 3.“

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Kolmanda isiku selgitused sellest, et pole üldteada, mida Kolmas isik pakub ja see, et pakutava mudeli teada saamine mõjutab selle väärtust, ei näita seda, et tegemist on ärisaladusega EKTÄKS mõistes. Mõju Kolmanda isiku konkurentsiolekorradele võib vaidlustuskomisjoni hinnangul seisneda üksnes selles, et Vaidlustajale saab tootenimetuse kaudu teatavaks mõni asjaolu, mis võib kaasa tuua Kolmanda isiku pakkumuse tagasilükkamise või pakkumuse hindamisel madalamate punktide andmise. Pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva pakutavate toodete teada saamine ei saa enam kuidagi mõjutada esitatud pakkumusi.

10. Kui vaidlustuskomisjon otsustab vaidlustuse läbi vaadata kirjalikus menetluses, siis annab ta menetlusosalistele kaks tähtaega. Esimene tähtaeg on mõeldud vaidlustajale seisukohtade esitamiseks hankija ja kolmanda isiku vastuste kohta. Teine tähtaeg on ette nähtud selleks, et hankija ja kolmas isik saaksid vastata vaidlustaja täiendavatele seisukohtadele. Teine tähtaega pole mõeldud selleks, et vaidlustaja saaks veel kord oma seisukohti esitada. Sellest tulenevalt jätab vaidlustuskomisjon tähelepanuta Vaidlustaja 02.05.2024 esitatud seisukohad (va Vaidlustaja arvamus sellest, et Hankija ei tohi vaidlustusmenetluse ajal täiendavalt pakkumuste vastavust kontrollida).

11. Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsus

11.1. Lähtuvalt esitatud vaidlustusest on Kolmanda isiku pakkumusest vaidluse all järgmine:

- lisaseadmete USB saatja ei tohi arvuti korpusest eemale ulatuda rohkem kui 0,7cm;
- monitori vastavus RHAD nõuetele;
- sülearvutil Eesti paigutusega klaviatuuri nõude täitmine, tootja ja tootjagarantii nõuete täitmine;
- sülearvuti ekraani tegeliku helendustugevuse kindlaks tegemine;
- sülearvuti aku tegeliku mahutavuse kindlaks tegemine;
- sülearvuti klaviatuuril kleeibiste olemasolu tuvastamine.

22.04.2024 täiendas Vaidlustaja esitatud vaidlustust ja asus seoses monitori vastavusega RHAD nõuetele seisukohale, et Kolmanda isiku pakutud monitori jalg (Vastavustabel K3 Lisaseadmed, jrk nr 163) ei ole kinnitatud monitori külge FDMI liidesega (Vesa mount 100x100). Samuti täpsustas Vaidlustaja, et lauarvutite klaviatuuride all pidas ta silmas lisaseadmetena pakutud järgmiste tootekomplektide hulka kuuluvaid klaviatuure:

- juhtmevaba arvutihiir ja juhtmega klaviatuur (komplekt)
- juhtmega arvutihiir ja juhtmega klaviatuur (komplekt)
- juhtmevaba arvutihiir ja klaviatuur (komplekt)

Vaidlustuskomisjon ei nõustu sellega, et need Vaidlustaja täiendused pole tähtaegsed.

RHS § 190 lg 1 p 2 järgi vaidlustus esitatakse vaidlustuskomisjonile kirjalikult ja selles peavad sisalduma *vaidlustuse ese, sealhulgas nõue ja alus*.

RHS § 190 lg 4 p-i 1 kohaselt *vaidlustusega võib nõuda:*

1) hankija otsuse osalist või täielikku kehtetuks tunnistamist;[---].

Vaidlustaja on vaidlustuses esitanud kaks nõuet:

- 1) tunnistada kehtetuks Hankija otsus Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise kohta;
- 2) tunnistada kehtetuks Hankija otsus Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise kohta.

Üheks vaidlustuses esitatud aluseks oli viide sellele, et Kolmanda isiku monitor ei vasta RHAD-s sätestatud nõuetele. Vaatamata sellele, et selles viites puudub konkreetsus, on tegemist Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsuse vaidlustamise nõude alusega.

RHS § 191 lg 1 kohaselt *vaidlustaja võib vaidlustuse nõuet või alust muuta või täiendada. Uusi asjaolusid või taotlusi sisaldavad dokumendid peavad olema vaidlustuskomisjonile laekunud hiljemalt kaks tööpäeva enne istungi toimumiseks määratud päeva või kirjalikus menetluses vaidlustuskomisjoni määratud täiendavate selgituste ja dokumentide esitamise tähtpäeva. Iga uus nõue peab olema esitatud, järgides käesoleva seaduse §-s 189 sätestatud tähtaegu.*

Oma 22.04.2024 kirjas nr 12.2-10/68 määras vaidlustuskomisjon asja läbivaatamise kirjalikku menetlusse ja andis teada, et esimeseks tähtpäevaks täiendavate seisukohtade esitamisel on 25.04.2024. Seega kõik vaidlustuses esitatud nõuete muutmised ja täiendamised tulid vastavalt RHS § 191 lg-le 1 esitada hiljemalt 22.04.2024.

Vaidlustaja oli vaidlustuses väitnud, et Kolmanda isiku pakutud monitor ei vasta RHAD-le ja 22.04.2024 täiendas seda viidega konkreetsele mittevastavusele. Samuti täpsustas Vaidlustaja 22.04.2024 seda, milliseid lisaasemeid ta on silmas pidanud. Mõlemal juhul pole tegemist uute nõuete esitamisega ja ei saa lähtuda RHS § 189 sätestatud tähtaegadest.

11.2. Vaidlustaja väitel ei saa Hankija vaidlustusmenetluse ajal enam kontrollida Kolmanda isiku pakkumuse vastavust vaidlustuste nõuetele. Vaidlustuskomisjon sellega ei nõustu.

Riigikohus on oma 04.11.2020 otsuses (3-20-924, p 17.) leidnud järgmist: „*Kolleegium nõustub kohtute seisukohaga, et hankija võib pakkumuse maksumuse põhjendatust kontrollida ka pärast pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse tegemist. Üldjuhul tuleb pakkumuste maksumuste põhjendatust hinnata enne pakkumuse edukaks tunnistamist (RHS § 115 lg 1 ja § 117 lg 1). See ei välista pakkumuse maksumuse põhjendatuse hindamist ka pärast edukaks tunnistamise otsuse tegemist ja enne hankelepingu sõlmimist, muu hulgas juhul, kui hankijal vaidlustuse esitamise järel tekib kahtlus, et pakkumuse maksumus võib olla põhjendamatult madal. RHS § 73 lg 3 p 1 kohaselt lõpeb hankemenetlus hankelepingu sõlmimisega. RHS § 120 lg 2 kohaselt ei või hankija anda nõustumust hankelepingu sõlmimiseks enne 14 päeva möödumist eduka pakkuja kõrvaldamata jätmise ja kvalifitseerimise otsuse kohta teate esitamisest (edaspidi ooteaeg). Ooteaeg võimaldab menetlusosalistel kasutada edasikaebeõigust ja vaidlustada hankija eduka pakkuja väljavalimise otsust. Seega pakkujal ei saa tekkida õigustatud ootust hankelepingu sõlmimiseks enne nõustumuse andmist. Kolleegiumi hinnangul on mõistlik ja menetlusökoonomia põhimõttega kooskõlas, kui hankija saab ise oma võimaliku vea parandada ega pea ootama vaidlustusmenetluse lõppu. Kui hankija oleks pakkumuse maksumuse täiendava kontrolli tulemusena jõudnud järeldusele, et kolmanda isiku pakkumuse maksumus on põhjendamatult madal, ei oleks kaebaja vaidlustust vaja lahendada.*“

Vaidlustuskomisjon leiab, et Riigikohtu seisukoht täiendava kontrolli teostamisest on kohaldatav ka pakkumuse vastavuse kontrollimisele. Puudub mõistlik põhjendus, miks hankija ei võiks küsida täiendavaid selgitusi ja dokumente siis, kui juba on esitatud vaidlustus. Pigem saab sellist hankija soovi veel kord veenduda selles, et vaidlustatud otsus on ikka õige, pidada igati mõistlikuks.

11.3. Nõuded pakutavatele sülearvutitele ja lisaseadmetele on sätestatud „Vastavustingimustes“, „Lisa 1-2 Tehniline kirjeldus Osa 2-8“ (edaspidi TK) ja selle osaks olevas „Lisa 8-3 Vastavustabel Osa 4 Klass 3“ (edaspidi Vastavustabel või Vastavustabel K3 Lisaseadmed).

„Vastavustingimuste“ kohaselt pidi pakkuja pakkumuses mh esitama:

- 1) kinnituse, et pakkumus vastab RHAD-s nõutule ja vajadusel on samaväärsus selgitatud ja tõendid samaväärsuse kohta lisatud. (Raadionupp valikutega "Jah/Ei");
- 2) sülearvutite täieliku tootja spetsifikatsiooni. Lisatoodete spetsifikatsioon lisada nende olemasolul. Tootja spetsifikatsiooni all käsitleb Hankija tootja poolset tooteinfot pakutava asja osas. Toodete spetsifikatsioonid peavad võimaldama Hankijal kontrollida pakkumuse vastavust TK-s esitatud tingimustele;
- 3) kinnituse kas sülearvuti klaviatuur on ilma kleebisteta? (Raadionupp valikutega "Jah/Ei");
- 4) täidetud andmetega tabeli etteantud vormil (Lisa 8-3) (Dokumendi vorm / Lisa 8-3_Vastavustabel_Osa 4_Klass 3 (ver 3).xlsx).

Pakkumuses dokumendis „Pakkumus. Vastavustingimused“ on Kolmas isik:

- 1) vastavuse kohta RHAD-le ja samavääruse kohta andnud kinnituse „Jah“;
- 2) kinnitanud toodete spetsifikatsioonide esitamist pakkumuses;
- 3) kinnitanud sõnaga „Jah“, et sülearvuti on ilma kleebisteta;
- 4) kinnitanud, et on esitanud täidetud andmetega tabeli etteantud vormil (Lisa 8-3) (Dokumendi vorm / Lisa 8-3_Vastavustabel_Osa 4_Klass 3 (ver 3).xlsx).

Kolmanda isiku pakkumuses on esitatud mh järgmised dokumendid:

- 1) 4_33_1_Vastavustabel_Osa_4_Klass 3.xlsx – tööleht „K3 Lisaseadmed“ (edaspidi Tabel);
- 2) _14_1_RIT NB 2024-2025 HP technical specs.pdf. (edaspidi Tootja kinnitus);
- 3) 4_14_1.4 [---] Quickspec (edaspidi Sülearvuti spetsifikatsioon).

Tabelis (viimase tulbas - viide allikale (*pakkuja peab viitama pakkumuse koosseisus esitatud dokumentidele, sh lehekülje nr ja dokumendi nimetus ja/või Interneti leheküljele, kus hankija saab kontrollida esitatud väärtuste vastavust*)) on nõuetele vastavuse tõendamiseks esitatud viide mh interneti lk-dele.

Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustajaga, et Tootja kinnitus (HP Finland OY 12.10.2023 kinnituskiri) on üksnes Balti müügiesindaja kinnituskiri. HP Gruppi kuuluva tütarettevõtja HP Finland Oy poolt antud Tootja kinnituse alusel sai Hankija tuvastada Kolmanda isiku pakkumuse vastavust nõuetele.

Hankija on (lisaks vastustele) vaidlustuskomisjoni palvel esitanud ka iga vaidlusaluse nõude kontrollimise kohta täiendava selgituse (milliste dokumentide ja andmete alusel järeldati Kolmanda isiku pakkumuse vastavust). Hankija selgituste kohaselt on ta Kolmanda isiku pakkumuse vastavuse vaidlusalustele nõuetele tuvastanud Tabeli, Tootja kinnituse, Sülearvuti spetsifikatsiooni, Tabelis viidatud interneti lk-delt ja teatud nõuete puhul järeldanud TK p-i 3.15. alusel esitatud seadmetest.

11.4. Vastavustabelis on nõue - *USB saatja peab olema vähemalt AES-128 krüpteeringuga ning ei tohi arvuti korpusest eemale ulatuda rohkem, kui 0,7cm*

Hankija on järeldanud Kolmanda isiku pakutava USB saatja vastavust sellele nõudele Tabelist ja Tootja kinnitusest. Pärast Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamist on Hankija teostanud ka sülearvuti mõõtmise ja esitanud selle kohta 22.04.2024 vastuse lisas foto 4. Tabelis on Kolmas isik ise kinnitanud, et USB saatja on vähemalt AES-128 krüpteeringuga ning ei ulatu arvuti korpusest eemale rohkem, kui 0,7cm. Tootja kinnituses on toodud, et *The USB transmitter has AES-128 encryption and does not protrude from the computer case more than 0.7cm*. Mõõtmistulemused näitavad (viidatud foto 4), et USB saatja on sülearvuti korpusest eemal 6,9cm.

Seega Kolmanda isiku pakkumusest ja sülearvuti mõõtmisest tuleneb, et nõue on täidetud.

Vaidlustuskomisjon ei saa Vaidlustaja mõõtmistulemuste alusel seada kahtluse alla Tootja kinnitust ja Hankija mõõtmistulemust, sest Vaidlustajal puudus teave konkreetsetest Kolmanda isiku poolt pakkumuses esitatud seadmetest, aga vastav ulatus sõltub eelkõige konkreetsest seadmest.

11.5. Vastavustabelis on nõue - *monitori jalg peab olema kinnitatud monitori külge FDML liidesega (Vesa mount 100x100)*

Hankija on oma 03.05.2024 seisukohtades seda nõuet selgitanud. Hankija on pidanud silmas, et monitori kinnitamiseks peab olema ka Vesa mount 100x100 kinnitus. See ei tähenda, et tootjapoolne originaaljalg peab tingimata kinnituma Vesa mount 100x100 kinnitusega, vaid selle liidesega kinnitamise võimalus peab olema. Hankija leiab, et tootjate kiirliidesed on

üldjuhul mugavamad, esteetilisemad ja võimaldavad kiiremat paigaldust/eemaldust, Hankija ei ole soovinud selliseid lahendusi välistada.

Vaidlustuskomisjon saab Hankijast aru, et ka Vaidlustaja on mõistnud seda tingimust nii nagu ka Hankija ja pakkunud monitori ühendust nii tootja kiirühendusega kui ka Vesa kinnituse võimalust.

Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga, et sellele nõudele vastab pakkumus, kus on ette nähtud (lisaks tootja kinnitusele) võimalus kinnitada monitori *Vesa mount 100x100* kinnitusega.

Vaidlustaja on viidanud Vastavustabeli jrk nr 163 monitori Monitor klass 5 (34" UltraWide monitor USB-hubiga) mittevastavusele sellel nõudele.

Kolmanda isiku pakkumuses esitatud Tabelis on selle monitori all (jrk nr 180) kirjas, et monitori jalg on kinnitav monitori külge FDMI liidesega (Vesa mount 100x100) ja Tabelis on viide konkreetsele interneti lk-le.

Kolmas isik on vastuseks Hankija 25.04.2024 selgitustaotlusele¹³ ja vaidlustusmenetluses kinnitanud, et *pakutud monitoril on Vesa 100x100 ühendamise võimalus ning komplektis kaasas olev monitori jalg on selle abil ka monitori külge ühendatav*. Seega on olemas mõlemad võimalused – nii monitori tootja kinnitus, kui ka nõutava FDMI liidesega (Vesa mount 100x100) kinnituse võimalus ja puudub alus asuda seisukohale, et Kolmanda isiku pakkumus sellele nõudele ei vasta.

11.6. Vastavustabelis on sülearvuti klaviatuurile nõue - *Eesti paigutusega ning klahve märgistustega: „<“, „>“ ja „windows klahvi“ sisaldav klaviatuur*

Vastavustabelis on täpsustus: *Keebiste kasutamine Eesti paigutuse saavutamiseks on lubatud, kuid sellisel juhul peab klaviatuuri originaalpaigutus olema skandinaavia oma.*

Seega nõudele vastab tootjapoolne Eesti paigutusega klaviatuur või Eesti paigutusega klaviatuuri saavutamiseks kleebite kasutamine Skandinaavia paigutusega klaviatuuril.

Hankija on järeldanud Kolmanda isiku pakutava klaviatuuri vastavust sellele nõudele Tabelist ja Tootja kinnitusest, pidades Kolmanda isiku klaviatuuri Eesti paigutusega klaviatuuriks. Samuti on Hankija TK p-i 3.15. alusel esitatud Kolmanda isiku seadmetest järeldanud klaviatuuril Eesti paigutuse olemasolu ja testitud selle toimimist ning vaatlusel tuvastatud kõikide nõutud klahvide olemasolu. Tabelis on Kolmas isik ise kinnitanud sülearvuti klaviatuuri ja ka teiste pakutud klaviatuuride kohta, et need on Eesti paigutusega ning et tegemist on klahve märgistustega: „<“, „>“ ja „windows klahvi“ sisaldavate klaviatuuridega ja et Eesti paigutuse saavutamiseks ei ole kasutatud kleebiteid.

Tootja kinnituse kohaselt *The provided laptops' keyboard is in Estonia layout and has key markings including: „<“, „>“ ja windows key. Stickers were not used to achieve the Estonian layout.*

¹³ ID 844519

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankija on õigesti tuvastanud, et Kolmanda isiku pakutud sülearvuti klaviatuur ja teised klaviatuurid on Eesti paigutusega ning et Eesti paigutusega klaviatuur ei ole saavutatud kleebigestega.

Isegi siis, kui Kolmanda isiku pakutud klaviatuurid ei oleks Eesti paigutusega, vaid skandinaavia paigutusega ja Eesti paigutus oleks tagatud kleebigestega, vastaks Kolmanda isiku pakkumus sellele nõudele. Seega – kui oleks õige Vaidlustaja põhjendus, et Eesti paigutus on tagatud kleebigestega, siis ei tähendaks see, et Kolmanda isiku pakkumus ei vastavaks klaviatuuridele esitatud nõudele.

Standardis¹⁴ nimetatud *Eesti klaviatuur* viitab spetsiifilisele klaviatuurile, mis on loodud ainult Eesti keele jaoks ning mis sisaldab ainult eesti keele tähemärke ja teisi eesti keelele omaseid märke. Hankija ei ole RHAD-s nõudnud täpselt standardile vastava Eesti klaviatuuri esitamist.

Eesti paigutusega klaviatuuri peamiseks tunnuseks on täppidega tähtede “Ü”, “Õ”, “Ö”, “Ä” olemasolu ning nende paiknemine klaviatuuril konkreetses asukohas. Sellele tingimusele Kolmanda isiku sülearvuti pakutav klaviatuur vastab (Hankija 22.04.2024 vastuse lisa 1 ja vaidlustuskomisjonile 25.04.2024 tutvumiseks esitatud sülearvuti, samuti 25.04.2024 vaidlustuskomisjonile esitletud eraldi klaviatuur). Klaviatuuril on ka tähed “Š” ja “Ž” ning Hankija nõutud klahvid „<“, „>“ ja „windows“ klahv. Kolmanda isiku sülearvuti klaviatuuril on ka muid tähti ja märke, kuid Hankija ei ole RHAD-is kehtestanud nõuet, et mingil klahvil ei tohi olla mistahes muud märki või tähte või seda, et Eesti paigutusega on klaviatuur vaid siis, kui mingeid muid märke/sümboleid koos tähtedega “Ü”, “Õ” (va §), “Ö” ja “Ä”(va Λ) klaviatuuril ei ole. Kui seadme funktsionaalsus võimaldab midagi täiendavat sellele, mida RHAD ette näeb, siis ei muuda see klaviatuuri nõudele mittevastavaks.

Vaidlustaja esitatud tõendid on suunatud tõendama asjaolu, et HP ei tooda Eesti klaviatuuri, aga need ei tõenda ega saagi tõendada seda, et HP ei tooda Eesti paigutusega klaviatuuri. Tootja on andnud kinnituse, et Kolmas isik pakub Eesti paigutusega klaviatuuri, kus puuduvad kleebigesed.

11.7. Vastavustabelis on nõue sülearvuti ekraani valgustugevusele - vähemalt 250 nitti

Hankija on järeldanud Kolmanda isiku pakutava sülearvuti ekraani valgustugevuse vastavust sellele nõudele Tabelist ja Sülearvuti spetsifikatsioonist, pidades Kolmanda isiku sülearvuti ekraani valgustugevuseks 1000 nitti. Tabelis on Kolmas isik esitanud sülearvuti ekraani valgustugevuse näitaja 1000 nitti. Tabelis viidatud spetsifikatsiooni (lk 17) kohaselt on brightness näitaja 1000 nitti.

Vaidlustaja on üksnes väitnud, et Kolmanda isiku pakutud sülearvuti ekraani valgustugevus ei saa olla 1000 nitti. Vaidlustaja pole selle nõudega seonduvalt leidnud, et see ei saa olla 250 nitti, mistõttu pole vaidlustuskomisjonil alust asuda seisukohale, et Kolmanda isiku pakutud sülearvuti ekraani valgustugevus ei vasta nõudele.

11.8. Vastavustabelis on nõue sülearvuti aku mahutavusele - vähemalt 40Wh

¹⁴ EVS 8:2008 Infotehnoloogia reeglid eesti keele ja kultuuri keskkonnas
26 (31)

Hankija on järeldanud Kolmanda isiku pakutava sülearvuti aku mahutavuse vastavust sellele nõudele Tabelist ja Sülearvuti spetsifikatsioonist, pidades Kolmanda isiku sülearvuti aku mahutavuseks 51,3Wh. Tabelis on Kolmas isik esitanud sülearvuti aku mahutavuse näitaja 51,3Wh. Sülearvuti spetsifikatsiooni (lk 12) kohaselt on vastav näitaja 51,3Wh.

Vaidlustaja on üksnes väitnud, et Kolmanda isiku pakutud sülearvuti aku mahutavus ei saa olla 51,3Wh. Vaidlustaja pole selle nõudega seonduvalt leidnud, et see ei saa olla 40Wh, mistõttu pole vaidlustuskomisjonil alust asuda seisukohale, et Kolmanda isiku pakutud sülearvuti aku mahutavus ei vasta nõudele.

11.9. Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsus oleks vastuolus RHS-iga siis, kui vaidlustuskomisjon oleks tuvastanud, et Hankija on kasvõi ühe vaidlusala nõude puhul valesti Kolmanda isiku pakkumuse vastavuse kindlaks teinud. Vaidlustuskomisjon on seotud vaidlustuses esitatud põhjendustega ja ei saa asuda seisukohale, et mõni nõue on Kolmanda isiku pakkumuses täitmata seepärast, et Vaidlustaja arvates pakkumuses esitatud näitaja pole õige (kuid nõue tegelikult võib olla täidetud).

Seega jääb rahuldamata Vaidlustaja taotlus tunnistada kehtetuks hanke osas 4 tehtud Hankija otsus tunnistada vastavaks Kolmanda isiku pakkumus.

12. Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamine

Vaidlustaja on seisukohal, et Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsus on vastuolus RHS-iga järgmistel põhjustel:

- 1) hankemenetluse etapiviisilisuse põhimõtte alusel, kuna Hankija oleks pidanud Kolmanda isiku pakkumuse tagasi lükkama;
- 2) Hankija on hinnanud pakkumusi valesti, eksides hindepunktide omistamisel kolme hindamiskriteeriumi alusel – sülearvuti ekraani heledustugevus, sülearvuti aku mahutavus ja sülearvuti klaviatuuri kleebisid.

12.1. Käesoleva otsuse p-is 11 ja selle alap-ides esitatud põhjendustel on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija otsus Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamiseks on õiguspärane, mistõttu puudub alus Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse kehtetuks tunnistamiseks hankemenetluse etapiviisilisuse põhimõttest tulenevalt.

12.2. Kolmanda isiku pakkumus on hanke osas 4 pakkumuste hindamise tulemusena saanud 93,14 punkti, Vaidlustaja pakkumus 92,5 punkti. Punktide vahe on 0,64 punkti.

„Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ (edaspidi Hindamise alused) on toodud mh alused, kuidas hanke osas 4 hinnatakse pakkumusi ja selgitatakse välja edukas pakkumus.

Hindamise alustes on toodud hindamismetoodika kirjeldus, hanke osas 4 hinnatakse mh:

„[---]

4. Ekraani heledustugevus¹⁵

¹⁵ vastavustingimusena on toodud sõna *valgustugevus* ja hindamiskriteeriumis on kasutatud sõna *heledustugevus*, neid on kasutatud sünonüümidenä. Ilmselt on Hankija pidanud mõlemal juhul silmas ühte ja sama, nittidega mõõdetavat näitajat, kuigi on kasutatud erinevaid sõnu. Vaidlustuskomisjon kasutab pakkumuse vastavust käsitledes sõna *valgustugevus* ning hindamiskriteeriumi puhul sõna *heledustugevus* nagu seda on tehtud RHAD-is.

Osakaal 10

[---]

5. Aku mahutavus

Osakaal 10

[---]

6. Sülearvuti klaviatuuri kleebised (osakaal 5)

[---]“

12.2.1. Hankija on kehtestanud hindamiskriteeriumi *Ekraani heledustugevus*, selle kirjelduse: *Sülearvuti ekraani heledustugevus (mõõtmisühik: nitt). Ekraani heledustugevuse minimaalse väärtuse tingimus on tehnilises kirjelduses, hindamismetoodika kirjelduse: Suurima väärtusega pakkumus saab maksimaalse arvu punkte. Teised pakkumused saavad punkte proportsionaalselt vähem ja arvutatakse valemiga: „pakkumuse väärtus“ / „suurim väärtus“ * „osakaal“.*

Selle kriteeriumi alusel oli võimalik pakkumusele anda maksimaalselt 10 punkti.

Maksimaalsed punktid andis Hankija Kolmanda isiku pakkumusele näitaja 1000 nitti eest. Vaidlustaja pakkumus sai selle kriteeriumi alusel 2,5 punkti (näitaja 250 nitti). Vaidlustaja pakkumusele antavad punktid sõltuvad otseselt sellest, millise näitaja on Hankija lugenud Kolmanda isiku sülearvuti ekraani heledustugevuseks. Kui Kolmanda isiku sülearvuti ekraani heledustugevuse näitaja oleks näiteks 790 nitti või väiksem, siis saaks Vaidlustaja selle kriteeriumi alusel punktid, millega osutuks tema pakkumus edukaks.

12.2.1.1. Kolmanda isiku pakkumuses esitatud Tabelis ja Sülearvuti spetsifikatsioonis (lk 17) on sülearvuti ekraani valgustugevuseks 1000 nitti. Vaidlustuskomisjoni hinnangul ei ole võimalik vaidlustuse lisadest 11 ja 12 järeldada Kolmanda isiku sülearvuti ekraani heledustugevust, sest tegemist on erialaportaalis avaldatud andmetega, mis ei käi konkreetse Kolmanda isiku pakutud sülearvuti ekraani kohta.

12.2.1.2. Näitaja 1000 nitti juures on Kolmanda isiku pakutud Sülearvuti spetsifikatsioonis tehtud viide märkusele: „1. *Actual brightness will be lower with touchscreen or HP Sure View.* **NOTE:** *All specifications represent the typical specifications provided by HP's component manufacturers; actual performance may vary either higher or lower.*“

Viidatud HP Sure View on tehnoloogia, mis kaitseb sülearvuti ekraanil kuvatavat teavet. Kui vaadata sülearvuti ekraani nurga alt, siis piirab HP Sure View ekraanil kuvatava info. Sisuliselt on tegemist privaatsusfilteriga.¹⁶

Hankija on vaidlustusmenetluses selgitanud, et Kolmanda isiku sülearvutil on sisse ehitatud privaatsusfilter, tegeliku heledustugevuse mõõtmiseks tuleks sisseehitatud privaatsusfilter välja monteerida. Seega Hankija mõonab, et tegelik ekraani heledustugevus pole Kolmanda isiku pakutud sülearvuti puhul teada.

¹⁶ <https://myhp.ee/2023/06/14/hp-sure-view-tehnoloogia/>

Vaidlust ei saa olla aga selles, et koos HP Sure View-ga võib Kolmanda isiku pakutud sülearvuti ekraani heledustugevus olla madalam kui Sülearvuti spetsifikatsioonis märgitud 1000 nitti.

12.2.1.3. Mitte ühestki dokumendist ei tulene, et Kolmas isik oleks kinnitanud või tõendanud, et koos sisse ehitatud privaatsusfiltriga on tema pakutava sülearvuti ekraani heledustugevuse näitaja 1000 nitti (nagu väidab Hankija). See pole kooskõlas ka Kolmanda isiku pakutud Sülearvuti spetsifikatsioonis toodud informatsiooniga – kui kasutatakse HP Sure View on tegelik heledus madalam kui 1000 nitti

Hankija selgituste kohaselt on nii eraldi paigaldatava privaatsusfiltri kasutamisel kui ka sisse ehitatud privaatsusfiltri funktsiooni rakendamisel ekraani heledus mõlemal juhul märgatavalt madalam. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et ainuüksi vaatlusega ja erinevate ekraanide võrdlemisega pole võimalik Kolmanda isiku pakutud sülearvuti ekraani heledustugevust kindlaks teha.

12.2.1.4. Kolmas isik ei pidanud esitama pakkumuses ekraani heledustugevuse näitajat, mis arvestaks, et sülearvutis on privaatsusfilter. Kuid Hankija ei saanud sülearvuti ekraani heledustugevuse hindamisel aluseks võtta Tabelis ja Sülearvuti spetsifikatsioonis toodud näitajat, sest HP Sure View-ga sülearvuti ekraani heledustugevus on vastavalt Sülearvuti spetsifikatsioonile madalam kui 1000 nitti. Asjaolu, et Sülearvuti spetsifikatsioonis ei ole esitatud muid andmeid sülearvuti ekraani heledustugevuse kohta, ei tähenda seda, et Hankija ei oleks pidanud tegelikku näitajat välja selgitama. Kas Hankija teeb seda selgituste küsimise kaudu (näiteks nõudes tootja poolset vastavat näitajat) või TK p-i 3.15. alusel esitatud sülearvuti ekraani heledustugevuse mõõtmisel, on Hankija otsustada.

Seega ei saanud Hankija selle kriteeriumi alusel anda punkte pakkumustele lähtuvalt sellest, et Kolmanda isiku pakutud sülearvuti ekraani heledustugevuse näitaja on 1000 nitti.

12.2.2. Hankija on kehtestanud hindamiskriteeriumi *Aku mahutavus*, kirjeldus: *Aku mahutavus peab vastama vähemalt tehnilises kirjelduses toodud nõudele;* hindamismetoodika kirjeldus: *Suurima väärtusega pakkumus saab maksimaalse arvu punkte. Teised pakkumused saavad punkte proportsionaalselt vähem ja arvutatakse valemiga: „pakkumuse väärtus“ / „suurim väärtus“ * „osakaal“.*

Selle kriteeriumi alusel oli võimalik pakkumusele anda maksimaalselt 10 punkti.

Maksimaalsed punktid 10 andis Hankija Vaidlustaja pakkumusele (näitaja 57Wh), Kolmanda isiku pakkumus sai näitaja 51,3Wh eest 9 punkti.

Tabelis on Kolmas isik esitanud sülearvuti aku mahutavuse näitaja 51,3Wh. Sülearvuti spetsifikatsiooni (lk 12) kohaselt on vastav näitaja 51,3Wh.

Sülearvuti spetsifikatsioonis on aku mahutavuse näitaja 51,3Wh juures viide märkusele: *„Actual battery Watt-hours (Wh) will vary from design capacity. Battery capacity will naturally decrease with shelf life, time, usage, environment, temperature, system configuration, loaded apps, features, power management settings and other factors.“.*

Vaidlustuskomisjon jääb vaidlustusasjas 49-24/263728 tehtud otsuses (p 10.5.2.) toodud

seisukoha juurde, et see märkus ei tähenda, et Spetsifikatsiooniga oleks tõendatud Vaidlustaja väide, et aku mahutavus ei ole 51 Wh. Spetsifikatsioonist nähtuvalt on tootja määranud toote Design capacity 51 Wh. Puudub vaidlus, et viidatud erinevad mõjutused aku mahutavusele ja selle vähenemisele aja jooksul on üldtuntud ning avaldavad lõpptulemusel mõju kõikide sülearvutite aku mahutavusele. Märkusest tulenevalt ei saa kasutajad eeldada, et aku mahutavus kasutamisaaja jooksul ei muutu (nagu nt sülearvuti mõõdud). RHAD-is ei ole nõuet, et aku mahutavuse kohta näitajate esitamisel tuleb arvestada mingite faktoritega, mis võivad mõjutada aku mahutavust tulevikus ja et näitaja tuleb esitada pakkumuses selle mõju võrra väiksemana. [---]

Kolmanda isiku pakkumuses esitatud Tabelis ja Sülearvuti spetsifikatsioonis (lk 12) on toodud pakutava sülearvuti aku nimetus ja see, et just selle aku mahutavus on 51,3Wh. See, et aku mahutavus sõltub paljudest teguritest ja aja jooksul muutub, ei muuda uue aku mahutavuse näitajat.

Seega on Hankija pakkumuste hindamisel õigesti lähtunud Kolmanda isiku pakkumuses esitatud näitajast 51,3Wh.

12.2.3. Hankija on kehtestanud hindamiskriteeriumi *Sülearvuti klaviatuuri kleebised* järgmiselt, kirjeldus: *Sülearvuti klaviatuuri on lubatud kleebiste kasutamine Eesti paigutuse saavutamiseks. Pakkuja esitab andmed kleebiste kasutamise kohta vastavustingimuste juures; hindamismetoodika kirjeldus: 5 punkti saab pakkumus, mille sülearvuti klaviatuuril kleebiseid ei ole kasutatud (st on tootjapoolne klaviatuur tähemärkidega). 0 punkti pakkumus, mille sülearvuti klaviatuuril on kasutatud kleebiseid.*

Selle kriteeriumi alusel oli pakkumusele võimalik anda 5 punkti, Hankija on andnud nii Kolmanda isiku kui Vaidlustaja pakkumusele 5 punkti kleebiste puudumise eest.

Kolmanda isiku pakkumuses esitatud Tabelist ja Tootja kinnitusest tuleneb, et Eesti paigutusega klaviatuur on saavutatud ilma kleebiste kasutamiseta.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et kuna Kolmanda isiku pakkumuse vastavus Eesti paigutusega klaviatuuri nõudele ei ole saavutatud kleebiste abil, siis on Hankija õigesti omistanud Kolmanda isiku pakkumusele 5 punkti kleebiste puudumise eest.

12.3. Lähtudes käesoleva otsuse p-ist 12.2.1. ja selle alap-idest on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija otsus Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise kohta ei ole põhjendatud, on seega vastuolu RHS § 117 lg-ga 1 ja tuleb tunnistada kehtetuks.

13. Vaidlustusmenetluse kulud

Kuna vaidlustusmenetlus lõpeb RHS § 197 lg 1 p-i 5 alusel vaidlustuse osalise rahuldamisega, kuuluvad vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg-d 2 ja 8

13.1. RHS § 198 lg 2 alusel kuulub Hankijalt Vaidlustaja kasuks välja mõistmisele ½ vaidlustuse esitamiseks tasutud riigilõivust, st 640 eurot.

13.2. Vaidlustaja on esitanud tähtaegselt taotluse lepingulise esindaja kulude

30 (31)

väljamõistmiseks summas 1950 eurot (käibemaksuta), 10 tunni õigusabi osutamise eest, tunnitasuga 195 eurot (käibemaksuta).

Vaidlustuskomisjon peab seda kulu vajalikuks ja põhjendatuks ning mõistab Hankijalt Vaidlustaja kasuks välja 1/2, st 975 eurot (käibemaksuta).

13.3. Hankija ja Kolmas isik pole kulude välja mõistmist taotlenud.

(allkirjastatud digitaalselt)

Ulvi Reimets